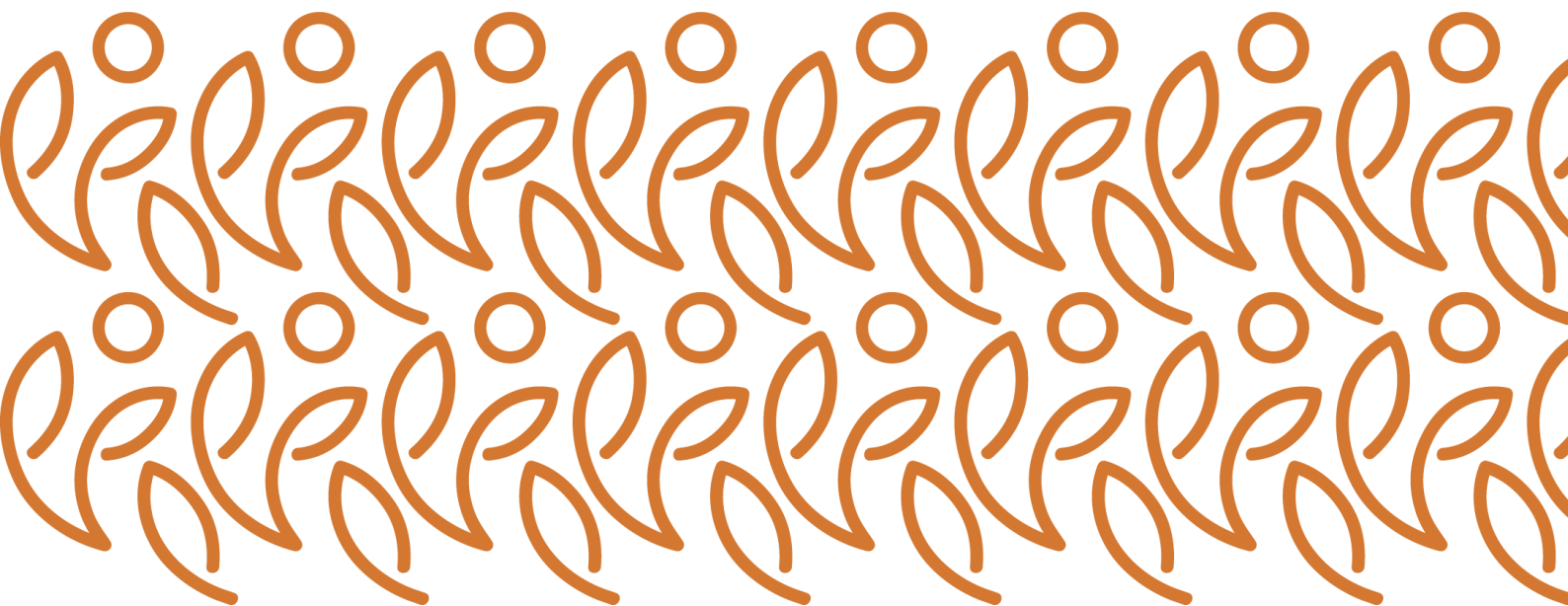

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue osavuosisikatsaus 1–9/2024

Sisällys

1	Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen tuloslaskelma	3
1.1	Toimialuekohtaiset tuloslaskelmat ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	8
1.1.1	Hyvinvointialuehallinto	8
1.1.2	Terveys- ja sairaanhoitopalvelut	9
1.1.3	Perhe- ja sosiaalipalvelut	11
1.1.4	Ikäihmisten palvelut.....	13
1.1.5	Pelastustoimi.....	15
1.1.6	Hallinto- ja strategiapalvelut	20
1.1.7	Hankkeet.....	23
2	Hyvinvointialueiden rahoitus vuonna 2024	25
2.1	Hyvinvointialueen rahoituksen määräytyminen	25
2.2	Vuoden 2024 maksatuspäätös.....	25
2.3	VM:n tiedote 15.4.2024 ”Kuntien peruspalvelujen valtionosuutta ja hyvinvointialueiden rahoitusta koskevia päätöksiä vuodelle 2024 muutetaan oikaisuvaatimusten johdosta”	27
2.4	Valtiovarainministeriön päätös hyvinvointialueiden vuoden 2024 rahoitusta koskevan päätöksen muuttamisesta (26.6.2024)	28
2.5	Korkoriskien hallinta, nostetut talousarviolainat ja tehdyt korkosuojaukset	31
2.5.1	Talousarviolainat	35
2.5.2	Korkosuojaukset.....	37
2.5.3	Lyhytaikaiset lainat	38
3	UTV-ohjelma	39
3.1	Toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen myönnetty avustus.....	41
3.2	Valtiovarainministeriölle tehtävä raportointi muutosohjelman toteutumisesta	44
4	Lainat ja lainanottovaltuus	48
5	Maakunnallinen näkökulma	51
6	Henkilöstöön liittyvä raportointi	53
7	Tytäryhtiöiden raportointi	54

1 Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen tuloslaskelma

Hyvinvointialueen toisen toimintavuoden toteumaa on kertynyt yhdeksän kuukauden ajalta. Talousennuste koko vuodelle sisältää edelleen epävarmuustekijöitä erityisesti UTV-ohjelman toimenpiteiden eurovaikutusten arvioinnin osalta. UTV:n toimenpiteiden etenemistä seurataan kuukausittain ja kesän aikana valtiovarainministeriöltä tuli uusi raportointimalli, joka täytettiin ja palautettiin ministeriöön 15.9. mennessä. Raportointia on edelleen täydennetty ministeriölle viikolla 42.

Edellisen vuoden vertailutiedot erityisesti alkuvuoden osalta ovat epätarkkoja, joten peilaaminen edelliseen vuoteen ei anna täysin luotettavaa kuvaa tämän vuoden toteumista.

Koko vuoden talousennuste näyttää tällä hetkellä n. 54,2 milj. euron alijäämää. Tämä on huomattavasti suurempi kuin muutetussa talousarviossa ollut 11,9 milj. euron alijäämä, joten alijäämän kattamisvelvollisuuden täyttämisen haasteet ovat kasvaneet entisestään. Jos UTV:n ja muutosneuvotteluiden toimenpiteitä saadaan loppuvuoden aikana edistettyä, alijäämää saadaan hieman pienennettyä, mutta vuotta on jäljellä sen verran vähän, ettei isoja muutoksia ehdi enää tapahtua parempaan suuntaan.

Talousennuste syyskuun toteumien perusteella laskettuna

Tuloslaskelma	Ennuste 2024	Muutettu TA2024	Erotus
Toimintatuotot	131 805 730	163 010 700	-31 204 970
Myyntituotot	38 780 446	69 191 300	-30 410 854
Maksutuotot	67 189 420	64 022 100	3 167 320
Tuet ja avustukset	14 621 550	19 646 900	-5 025 350
Muut toimintatuotot	11 214 314	10 150 400	1 063 914
Toimintakulut	-1 073 084 810	-1 061 939 000	11 145 810
Henkilöstökulut	-522 092 187	-497 143 200	24 948 987
Palvelujen ostot	-361 217 469	-382 974 100	-21 756 631
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-82 679 918	-83 364 200	-684 282
Avustukset	-34 955 242	-28 394 500	6 560 742
Muut toimintakulut	-72 139 995	-70 063 000	2 076 995
Toimintakate	-941 279 080	-898 928 300	42 350 780
Valtion rahoitus	909 445 820	909 525 700	-79 880
Rahoitustuotot ja kulut	339 330	584 700,00	-245 370
Vuosikate	-31 493 930	11 182 100,00	-42 676 030
Poistot	-22 700 000	-23 057 000	-357 000
Tulos	-54 193 930	-11 874 900	42 319 030

Ennuste osoittaa, että hyvinvointialueen taloustilanne on huomattavasti huonompi kuin muutetussa talousarviossa suunniteltiin. Muutetussa talousarviossa ei ole vielä huomioitu Kuusiolinnan erikoissairaanhoidon osuuden erottamista ulkoistamissopimuksesta. Tämä vaikuttaa muutettuun talousarvioon myyntituottoja ja palveluiden ostoja alentavasti noin 26–28 milj. euroa. Tämä tulee huomioida vertailtaessa ennustetta muutettuun talousarvioon. Tämä huomioiden tuotot ovat toteutuneet hieman suunniteltua huonommin. Toisaalta palveluiden ostot ovat pienentyneet vähemmän kuin Kuusiolinnan esh:n osuus on. Henkilöstökulut ovat n. 24,9 milj. euroa talousarviota korkeammat. Aineet ja tarvikkeet toteutunevat hieman talousarviota pienempinä. Avustukset ylittyvät n. 6,65 milj. euroa. Muissa toimintakuluissa vuokrat tulevat ylittymään verrattuna muutettuun talousarvioon. Poistojen toteuman perusteella ennustetta on arvioitu hieman talousarviota pienemmäksi.

Toteumassa on huomioitava, että kirjanpitolautakunnan ohjeistus tilikauden aikaisesta raportoinnista ohjeistaa seuraavaa: "Hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2021) 25 §:n mukaan hyvinvointialueille maksetaan varainhoitovuoden tammikuussa ja kesäkuussa molempina 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä. Valtion rahoitus esitetään katsauksissa tasasuuruusina kuukausierinä (1/12) koko vuoden rahoituksesta.

Ennakkoon saatu rahoitus siirretään kirjanpidossa tuloennakoihin. Hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 11 §:n mukainen lisärahoitus kirjataan sille tilikaudelle, jolle se on myönnetty.

Henkilöstökuluissa lomarahoja ei ole jaksotettu koko vuodelle vaan maksettu summa näkyy toteumissa kokonaan. Lääkäreiden urapolkupalkat maksettiin takautuvasti helmikuussa. Kokonaissumma oli suurempi kuin tilinpäätöksessä varattiin.

Pelastustoimen ammattialalisät maksettiin takautuvasti toukokuussa. Sote-sopimuksen korotukset maksettiin myös takautuvasti toukokuulla. Kesäkuun palkankorotusten vaikutukset näkyvät kesäkuun palkoissa. Järjestelyvaraerät on maksettu syyskuun loppuun mennessä takautuvasti kesä-elokuulta.

Taulukoissa talousarviomuutokset koostuvat UTV-ohjelman ja muutosneuvotteluiden toimenpiteistä. Muutetusta talousarviosta on päätetty aluevaltuustossa 11.3.2024.

Koko organisaation toteumavertailu 1–9/2024

Alla koko organisaation tuloslaskelma, jossa eriteltynä alkuperäinen talousarvio, talousarviomuutos, muutettu talousarvio, toteuma vuoden alusta, toteumaprosentti, edellisen vuoden vastaavan ajanjakson toteuma sekä vuoden 2023 tilinpäätös.

Tuloslaskelma	Ta 2024	Ta-muutos 2024	Muutettu ta 2024	Vuoden alusta	Jäljellä	Tot %	Ed. vuoden tot.	Tp 2023
Toimintatuotot	160 763 200,00	2 247 500,00	163 010 700,00	90 217 051,03	72 793 648,97	55,3%	111 694 442,70	166 275 049,51
Myyntituotot	69 261 300,00	-70 000,00	69 191 300,00	27 840 049,24	41 351 250,76	40,2%	50 848 090,16	70 652 257,42
Maksutuotot	62 255 500,00	1 766 600,00	64 022 100,00	49 885 876,65	14 136 223,35	77,9%	44 299 849,23	64 378 603,93
Tuet ja avustukset	19 315 200,00	331 700,00	19 646 900,00	3 743 494,49	15 903 405,51	19,1%	8 886 476,07	19 546 606,40
Muut toimintatuotot	9 931 200,00	219 200,00	10 150 400,00	8 747 630,65	1 402 769,35	86,2%	7 660 027,24	11 697 581,76
Toimintakulut	-1 083 422 200,00	21 483 200,00	-1 061 939 000,00	-796 708 503,31	-265 230 496,69	75,0%	-788 317 909,55	-1 077 873 197,51
Henkilöstökulut	-508 579 200,00	11 436 000,00	-497 143 200,00	-387 972 088,30	-109 171 111,70	78,0%	-382 010 994,16	-514 071 689,62
Palkat ja palkkiot	-407 255 000,00	9 189 400,00	-398 065 600,00	-314 780 012,43	-83 285 587,57	79,1%	-303 852 402,97	-412 552 563,64
Henkilösivukulut	-101 324 200,00	2 246 600,00	-99 077 600,00	-73 192 075,87	-25 885 524,13	73,9%	-78 158 591,19	-101 519 125,98
Eläkekulut	-90 796 600,00	2 025 800,00	-88 770 800,00	-65 724 001,41	-23 046 798,59	74,0%	-66 580 025,29	-86 022 625,63
Muut henkilösivukulut	-10 527 600,00	220 800,00	-10 306 800,00	-7 468 074,46	-2 838 725,54	72,5%	-11 578 565,90	-15 496 500,35
Palvelujen ostot	-390 622 300,00	7 648 200,00	-382 974 100,00	-267 211 547,99	-115 762 552,01	69,8%	-278 969 327,81	-384 596 544,68
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-84 396 400,00	1 032 200,00	-83 364 200,00	-61 232 270,53	-22 131 929,47	73,5%	-60 559 169,07	-82 951 035,89
Avustukset	-28 903 700,00	509 200,00	-28 394 500,00	-26 274 842,91	-2 119 657,09	92,5%	-19 748 112,51	-30 269 603,81
Muut toimintakulut	-70 920 600,00	857 600,00	-70 063 000,00	-54 017 753,58	-16 045 246,42	77,1%	-47 030 306,00	-65 984 323,51
TOIMINTAKATE	-922 659 000,00	23 730 700,00	-898 928 300,00	-706 491 452,28	-192 436 847,72	78,6%	-676 623 466,85	-911 598 148,00
VALTION RAHOITUS	909 525 700,00	0,00	909 525 700,00	682 064 890,48	227 460 809,52	75,0%	664 259 223,66	885 359 217,53
Rahoitustuotot ja -kulut	584 700,00	0,00	584 700,00	861 922,05	-277 222,05	147,4%	1 909 467,54	1 650 752,56
Korkotuotot	1 000 000,00	0,00	1 000 000,00	2 387 676,58	-1 387 676,58	238,8%	2 674 867,32	3 384 695,99
Muut rahoitustuotot	665 000,00	0,00	665 000,00	399 368,04	265 631,96	60,1%	361 435,11	454 622,89
Korkokulut	-990 000,00	0,00	-990 000,00	-1 892 450,81	902 450,81	191,2%	-978 362,81	-2 036 647,04
Muut rahoituskulut	-90 300,00	0,00	-90 300,00	-32 671,76	-57 628,24	36,2%	-148 472,08	-151 919,28
VUOSIKATE	-12 548 600,00	23 730 700,00	11 182 100,00	-23 564 639,75	34 746 739,75	-210,7%	-10 454 775,65	-24 588 177,91
Poistot ja arvonalentumiset	-23 057 000,00	0,00	-23 057 000,00	-16 861 537,25	-6 195 462,75	73,1%	-15 272 839,67	-21 249 638,71
Suunnitelman mukaiset poistot	-23 057 000,00	0,00	-23 057 000,00	-16 861 537,25	-6 195 462,75	73,1%	-15 272 839,67	-21 249 638,71
Satunnaiset erät	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		-3 136,14	0,00
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		-3 136,14	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-35 605 600,00	23 730 700,00	-11 874 900,00	-40 426 177,00	28 551 277,00	340,4%	-25 730 751,46	-45 837 816,62
Varausten ja rahastojen muutokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	456 169,46
Poistoeron muutos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	454 533,85
Rahastojen muutos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	1 635,61
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-35 605 600,00	23 730 700,00	-11 874 900,00	-40 426 177,00	28 551 277,00	340,4%	-25 730 751,46	-45 381 647,16

Palveluiden ostot eriteltynä tilikohtaisesti

Alla koko organisaation tasolla palveluiden ostot eriteltynä tilikohtaisesti.

Tili	Ta 2024	Ta-muutos 2024	Muutettu ta 2024	Vuoden alusta	Jäljellä	Tot %	Ed. vuoden tot.	Tp 2023
4300 Asiakaspalvelujen ostot	-266 879 900,00	3 852 400,00	-263 027 500,00	-188 410 703,47	-74 616 796,53	71,6%	-196 988 060,41	-270 215 233,60
4303 Perhehoitaja tukihenkilön palkkiot	-7 244 500,00	0,00	-7 244 500,00	-5 794 619,23	-1 449 880,77	80,0%	-6 155 013,36	-7 266 843,73
4315 Palveluseteli	-10 789 700,00	0,00	-10 789 700,00	-5 473 878,97	-5 315 821,03	50,7%	-10 408 494,73	-12 643 905,14
4340 Asiantuntijapalvelut	-14 427 200,00	108 600,00	-14 318 600,00	-6 003 456,41	-8 315 143,59	41,9%	-7 829 264,64	-10 705 566,85
4341 Toimistopalvelut	-178 200,00	0,00	-178 200,00	-111 622,00	-66 578,00	62,6%	-84 397,95	-140 360,60
4342 ICT-palvelut	-28 607 100,00	137 400,00	-28 469 700,00	-18 374 375,11	-10 095 324,89	64,5%	-17 163 106,17	-23 563 768,42
4344 Rahoitus- ja pankkipalvelut	-82 000,00	0,00	-82 000,00	-66 514,46	-15 485,54	81,1%	-63 986,89	-91 391,76
4346 Työvoiman vuokraus	-10 258 900,00	555 000,00	-9 703 900,00	-7 643 144,15	-2 060 755,85	78,8%	-4 904 393,63	-8 582 236,74
4350 Painatukset, ilmoitukset, mark	-363 100,00	0,00	-363 100,00	-123 604,00	-239 496,00	34,0%	-258 598,21	-377 212,17
4360 Posti- ja kuriiripalvelut	-338 300,00	58 200,00	-280 100,00	-295 739,58	15 639,58	105,6%	-203 789,78	-256 766,71
4370 Vakuutukset	-2 667 800,00	0,00	-2 667 800,00	-1 203 125,72	-1 464 674,28	45,1%	-1 626 564,20	-2 190 074,71
4380 Puhtaanapito- ja pesulapalvelu	-5 888 400,00	7 200,00	-5 881 200,00	-4 955 512,28	-925 687,72	84,3%	-4 741 596,14	-6 520 200,47
4390 Rak. ja al. rak. ja kunnossapit	-1 805 500,00	90 000,00	-1 715 500,00	-756 703,18	-958 796,82	44,1%	-578 629,79	-886 927,13
4400 Kaluston rak. ja kunnossapitop	-3 688 000,00	221 400,00	-3 466 600,00	-1 954 118,34	-1 512 481,66	56,4%	-1 928 804,69	-2 696 216,92
4410 Majoitus- ja ravitsemispalvelu	-4 762 000,00	149 400,00	-4 612 600,00	-2 571 807,24	-2 040 792,76	55,8%	-3 135 649,69	-4 370 843,29
4420 Henkilöstön matkustuskulut	-3 621 000,00	407 900,00	-3 213 100,00	-2 815 460,78	-397 639,22	87,6%	-2 681 729,21	-4 109 737,10
4421 Muut matkustus- ja kuljetuspal	-6 260 800,00	1 300,00	-6 259 500,00	-5 377 109,89	-882 390,11	85,9%	-3 890 545,52	-6 570 582,08
4430 Sosiaali- ja terveyspalvelut	-15 441 700,00	89 000,00	-15 352 700,00	-12 378 045,49	-2 974 654,51	80,6%	-12 360 032,80	-17 909 860,54
4440 Koulutus- ja kulttuuripalvelut	-3 978 400,00	1 969 100,00	-2 009 300,00	-1 098 055,55	-911 244,45	54,6%	-2 274 285,40	-2 957 057,43
4460 Muut yhteistoimintaosuudet	-856 700,00	0,00	-856 700,00	-406 006,23	-450 693,77	47,4%	-298 742,82	-395 927,36
4470 Muut palvelut	-2 482 000,00	1 300,00	-2 480 700,00	-1 385 503,11	-1 095 196,89	55,9%	-1 383 391,74	-2 132 548,08
4471 Työvälinekorvaukset	-1 100,00	0,00	-1 100,00	-12 442,80	11 342,80	1131,2%	-10 250,04	-13 283,85
Yhteensä	-390 622 300,00	7 648 200,00	-382 974 100,00	-267 211 547,99	-115 762 552,01	69,8%	-278 969 327,81	-384 596 544,68

1.1 Toimialuekohtaiset tuloslaskelmat ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1.1.1 Hyvinvointialuehallinto

10 HYVINVOINTIALUEHALLINTO								
TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
306 MYyntITUOTOT	2 600 000	0	2 600 000	0	0,0%	1 864 520	-100,0%	2 165 960
320 MAKSUTUOTOT	0	0	0	0		115	-100,0%	115
330 TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	-39 829		0		245 443
350 MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	247 545		46 101	436,97%	13 408
YHTEENSÄ	2 600 000	0	2 600 000	207 716	7,99%	1 910 735	-89,13%	2 424 925
10 HYVINVOINTIALUEHALLINTO								
TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
400 PALKAT JA PALKKIOT	-3 398 900	43 900	-3 355 000	-1 993 140	59,41%	-1 881 255	5,95%	-7 006 174
401 HENKILÖSIVUKULUT	-613 700	10 400	-603 300	-336 963	55,85%	-354 354	-4,91%	-1 732 868
430 PALVELUJEN OSTOT	-4 081 600	120 300	-3 961 300	-1 896 582	47,88%	-3 497 962	-45,78%	-4 643 949
450 AINEET,TARVIKKEET JA TAVARAT	-349 400	2 200	-347 200	-373 029	107,44%	-292 006	27,75%	-809 039
470 AVUSTUKSET	-461 200	0	-461 200	-285 538	61,91%	-457 253	-37,55%	-457 687
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-121 600	0	-121 600	-240 634	197,89%	-102 700	134,31%	-110 060
YHTEENSÄ	-9 026 400	176 800	-8 849 600	-5 125 887	57,92%	-6 585 529	-22,16%	-14 759 777
TOIMINTAKATE	-6 426 400	176 800	-6 249 600	-4 918 171	78,7%	-4 674 794	5,21%	-12 334 851

Tuotoissa talousarviossa on erityisvelvoitemaksujen laskutusta Kuusiolinnassa Terveystoimialue Oy:ltä. Tämä erä on oikaistu toteumasta syyskuulla.

Muissa toimintakuluissa on kirjattuna Kuntatyönantajien koko vuoden jäsenmaksu.

Valtion rahoitus on kirjattu keskitetysti hyvinvointialuehallintoon eikä sitä ole jyvitetty palveluille. Rahoitus on jaksotettu ohjeistuksen mukaisesti, joten puolen vuoden toteumassa rahoitus on tuloutettu 75 %:sti.

1.1.2 Terveys- ja sairaanhoitopalvelut

20 TERVEYS- JA SAIRAANHOITOPALVEL								
TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
306 MYNTITUOTOT	51 782 300	0	51 782 300	17 045 320	32,92%	37 079 580	-54,03%	52 676 565
320 MAKSUTUOTOT	23 269 400	1 800 000	25 069 400	17 787 197	70,95%	17 103 706	4,0%	24 188 789
330 TUET JA AVUSTUKSET	62 600	0	62 600	83 711	133,72%	7 583	1 003,96%	16 870
350 MUUT TOIMINTATUOTOT	496 700	0	496 700	452 483	91,1%	422 506	7,1%	867 724
YHTEENSÄ	75 611 000	1 800 000	77 411 000	35 368 711	45,69%	54 613 374	-35,24%	77 749 948
20 TERVEYS- JA SAIRAANHOITOPALVEL								
TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
400 PALKAT JA PALKKIOT	-184 309 000	3 518 200	-180 790 800	-141 487 614	78,26%	-135 985 084	4,05%	-182 669 380
401 HENKILÖSIVUKULUT	-44 286 400	828 200	-43 458 200	-32 178 676	74,05%	-34 443 321	-6,57%	-44 004 907
430 PALVELUJEN OSTOT	-133 815 300	3 723 400	-130 091 900	-76 747 604	58,99%	-95 275 474	-19,45%	-132 503 754
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-62 495 300	227 700	-62 267 600	-45 491 801	73,06%	-44 835 516	1,46%	-60 919 336
470 AVUSTUKSET	0	0	0	-35		-8 299	-99,58%	-9 001
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-4 144 000	0	-4 144 000	-3 023 271	72,96%	-2 846 541	6,21%	-3 670 431
YHTEENSÄ	-429 050 000	8 297 500	-420 752 500	-298 929 001	71,05%	-313 394 235	-4,62%	-423 776 809
TOIMINTAKATE	-353 439 000	10 097 500	-343 341 500	-263 560 290	76,76%	-258 780 861	1,85%	-346 026 862

Terveys- ja sairaanhoitopalveluiden toimialueen tuotot ovat kaiken kaikkiaan toteutuneet suunniteltua pienempinä (vrt. laskennallinen 75 % toteumaprosentti). Myyntituottojen toteumaa selittää pääosin erikoissairaanhoidon irrottaminen Kuusiolinnan palvelusopimuksesta eli erikoissairaanhoitoa ei laskuteta yhtiöltä aluehallituksen 5/24 päätöksen §122 mukaisesti, mutta myyntituotto on vielä talousarviossa.

Toimintakulujen toteuma kokonaisuudessaan ylittää laskennallisen 75 % toteumaprosentin. Henkilöstökulujen toteuma on tällä hetkellä yli suunnitellun, koska esimerkiksi lomautukset jaksottuvat koko vuodelle. Palvelujen ostot ovat alle laskennallisen toteuman, koska Kuusiolinna on hyvittänyt alkuvuodesta maksettua erikoissairaanhoitoa ja toimintakulu on vielä talousarviossa. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot ovat toteutuneet jonkin verran alle suunnitellun. Muiden toimintakulujen alitus johtuu mm. luottotappioiden kirjausten toimintatavan muutoksesta sekä leasing-vuokrien jaksotuksista, jotka ovat tasoittuneet.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen päätavoitteet vuodelle 2024	Alueen väestön terveys, hyvinvointi ja turvallisuus kehittyy positiivisesti	Palvelujen laatu ja asiakastytyväisyys kehittyy positiivisesti. Palveluille on asetettu selkeät laatukriteerit	Erytishuomiota vaativat asiakasryhmät tunnistetaan ajoissa ja niihin kohdistetaan resursseja oikea-aikaisesti	Henkilöstö on osaavaa ja tyytyväistä, pito- ja vetovoima kehittyy myönteisesti	Rahoitus on riittävää ja talous on tasapainossa
Strategiassa määritelty päätavoitetta kuvaava indikaattori	Sote-palvelutarveroin, jonka perusteella määräytyy noin 80 prosenttia hyvinvointialueen rahoituksesta Kansalaisten omatoimista varautumista tukevan työn kohdentuminen ja toteutuminen. Pelastustoimen onnettomuuksien ennaltaehkäisevän turvallisuustyön toteutuminen ja kohdentuminen. Kiireellisten hälytystehtävien toimintavalmiusajan toteutuminen riskialueittain	Asiakastytyväisyys	Hoito- ja palvelutakuiden toteutuminen lakisääteisessä ajassa	Henkilöstön työhyvinvointi ja pysyvyys	Palvelutuotannon järjestämis- ja tuottamistapojen tasapaino Sote-palvelutarveroin, jonka perusteella määräytyy noin 80 prosenttia hyvinvointialueen rahoituksesta Talousarvio, sen toteutuminen ja sitä indikoivat kustannusindikaattorit
Toimialue:	Terveys- ja sairaanhoidon palvelut				
Toimialueen määrittelemä päätavoitetta kuvaava indikaattori	Väestö saa tarpeelliset terveys- ja sairaanhoidon palvelut oikea-aikaisesti ja joustavasti. INDIKAATTORI: Hoitoon pääsy Digitaalisten palvelujen käytön lisääntymien	Asiakastytyväisyys skyselyt NPS	Hoitotakuun toteutuminen lakisääteisessä ajassa. INDIKAATTORI: Hoitoon pääsy tiedot THL:n rekisterit.	Hyvinvoiva oikein kohdennettu henkilöstö. Ammattitaitoista henkilöstöä pystytään rekrytoimaan	Talousarvion seuranta. UTV ohjelman toteutuminen. (henkilöstökulut, ostopalvelut)
Toimialue: miten tavoite näkyy koko toimialueen toiminnassa	Tavoitteita seurataan, ja tarvittaessa reagoidaan.	Palvelualueilla hyödynnetään asiakastytyväisyys skyselyjen tuloksia toiminnan kehittämisessä.	Tavoitteita seurataan jatkuvasti ja muutoksiin reagoidaan.	Sairauspoissaolojen määrä laskee.	Talousarvion toteutumista seurataan ja reagoidaan aktiivisesti.
Seuranta Q3	OmaEp -digip. kehittäminen jatkunut. Chat -palvelua lisätty (lähiterveys-, kuntoutus-, suunterveydenhuollon-, mielenterveys- ja riippuvuushoidon palveluissa.) Palvelua käyttäneiden määrä on lisääntynyt: tammikuu 344 -> syyskuu 10299.	NPS on käytössä päivystyksessä, nenä- ja kurkku pkl, suu/leuka pkl, vatsatautien pkl ja iho- ja allergologian pkl. Lisäksi mahdollisuus antaa jatkuvaa palautetta	Esh yli 180 vrk hoitoa odottaneita 537. Kirurgialla jonossa olevista 18,9% (375). Psykiatriassa alle 23 v 7 potilasta. PTH:ssa 14 vrk:n hoitakuu toteutuu 84%, Suunth 3 kk:ssa 70% ja 4kk:ssa 78 %.	1-9/2024 sairauspoissaolopäiviä yht. 41803. Sairauspoissapäivät lisääntyneet hiukan (81 päivää) vrt. viime vuoden vastaavaan aikaan.	UTV ohjelma käynnistynyt. Toimintatuotot 45,7%, Toimintakulut 71 % (henkilöstökulut 77,4 %, palvelujen ostot 59 %) Lomautuspäivät 3008,4 (455 206,31 €)

1.1.3 Perhe- ja sosiaalipalvelut

30 PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT								
TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
306 MYYNTITUOTOT	6 673 700	0	6 673 700	4 920 734	73,73%	4 444 103	10,73%	6 574 089
320 MAKSUTUOTOT	5 684 400	-33 400	5 651 000	5 506 802	97,45%	4 423 820	24,48%	6 848 330
330 TUET JA AVUSTUKSET	603 100	0	603 100	388 358	64,39%	413 934	-6,18%	726 917
350 MUUT TOIMINTATUOTOT	2 256 200	-35 800	2 220 400	2 051 261	92,38%	1 960 182	4,65%	2 810 787
YHTEENSÄ	15 217 400	-69 200	15 148 200	12 867 155	84,94%	11 242 039	14,46%	16 960 123
30 PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT								
TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
400 PALKAT JA PALKKIOT	-59 714 800	1 267 600	-58 447 200	-45 662 538	78,13%	-44 327 066	3,01%	-58 715 090
401 HENKILÖSIVUKULUT	-16 005 700	294 300	-15 711 400	-11 817 324	75,21%	-12 325 530	-4,12%	-15 780 692
430 PALVELUJEN OSTOT	-100 629 000	805 400	-99 823 600	-82 427 889	82,57%	-79 682 697	3,45%	-111 268 582
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 158 700	42 300	-2 116 400	-1 082 804	51,16%	-1 432 748	-24,42%	-1 901 493
470 AVUSTUKSET	-18 231 000	0	-18 231 000	-18 536 612	101,68%	-13 616 211	36,14%	-20 066 921
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-456 100	600	-455 500	-438 840	96,34%	-455 337	-3,62%	-538 312
YHTEENSÄ	-197 195 300	2 410 200	-194 785 100	-159 966 007	82,12%	-151 839 590	5,35%	-208 271 090
TOIMINTAKATE	-181 977 900	2 341 000	-179 636 900	-147 098 851	81,89%	-140 597 551	4,62%	-191 310 968

Perhe- ja sosiaalipalvelujen toimintatuotot ovat ylittyneet 9,9 % tasaisesta toteumasta, euroina ylitys on 1,5 milj. €. Toimintatuottojen ylityksen tekijänä on asiakasmaksujen nousu vuonna 2024. Asiakaslaskutus on toteutunut ajantasaisesti. Toimintatuotoissa on mukana ja toisaalta puuttuu tuottoja, jotka toteutuvat muutaman kerran vuodessa ja siten ei toteudu tasaisen toteuman mukaan.

Toimintakulut ovat ylittyneet 7,1 %, tasaisesta toteumasta euroina ylitys on merkittävän suuri 13,8 milj. €. Henkilöstökulut ovat ylittyneet noin 1,8 milj. €. Henkilöstökulujen ylitys tulee mahdollisesti seuraavilla kausilla laskemaan, koska lomarahat toteutuivat kesäkuulla. Lomautusten osalta säästöt ovat syyskuun loppuun mennessä n. 200 t€. Palvelujen ostojen ylitys on 7,6 % tasaisesta toteumasta, euroina ylitys on noin 7,6 milj. €. Ylityksen syynä on ostopalveluhintojen nousu sekä kulut, jotka kohdistuvat koko vuodelle. Asiakasmäärässä ei ole huomattavaa eroa verrattuna vuoteen 2023, jonka pohjalta talousarvio 2024 laadittiin. Avustukset ovat ylittyneet 26,7 % tasaisesta toteumasta, euroina ylitys on n.4,8milj.€. Selittävä tekijänä avustuksien ylityksessä on vammaisille annettavien avustusten kirjauskäytännön muutokset.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen päätavoitteet vuodelle 2024	Alueen väestön terveys, hyvinvointi ja turvallisuus kehittyvät positiivisesti	Palvelujen laatu ja asiakastyytyväisyys kehittyvät positiivisesti. Palveluille on asetettu selkeät laatuksiteerit	Erityishuomiota vaativat asiakasryhmät tunnistetaan ajoissa ja niihin kohdistetaan resursseja oikea-aikaisesti	Henkilöstö on osaavaa ja tyytyväistä, pito- ja vetovoima kehittyvät myönteisesti	Rahoitus on riittävää ja talous on tasapainossa
Strategiassa määritellyt päätavoitteet kuvaava indikaattori	Sote-palvelutarvekerroin, jonka perusteella määräytyy noin 80 prosenttia hyvinvointialueen rahoituksesta Kansalaisten omatoimista varautumista tukevan työn kohdentuminen ja toteutuminen. Pelastustoimen onnettomuuksien ennaltaehkäisevän turvallisuustyön toteutuminen ja kohdentuminen. Kiireellisten hälytystehtävien toimintavalmiusajan toteutuminen riskialueittain	Asiakastyytyväisyys	Hoito- ja palvelutakuiden toteutuminen lakisääteisessä ajassa	Henkilöstön työhyvinvointi ja pysyvyys	Palvelutuotannon järjestämisen ja tuottamistapojen tasapaino Sote-palvelutarvekerroin, jonka perusteella määräytyy noin 80 prosenttia hyvinvointialueen rahoituksesta Talousarvio, sen toteutuminen ja sitä indikoivat kustannusindikaattorit
Toimialue:	Perhe- ja sosiaalipalvelut				
Toimialueen määrittelemä päätavoitteet kuvaava indikaattori	Palvelutarvetta kuvaavat muutokset, raskaampien palveluiden käyttö ei lisääntynyt.	Asiakastyytyväisyys Digitaalisten palveluiden osuus kasvaa.	Erityistä tukea tarvitsevien osuus asiakkaista	Eri ammattiryhmien palkkausrakenteet valmiina	Talousseuranta
Toimialue: miten tavoite näkyy koko toimialueen toiminnassa	Kotiin annettavien palvelujen määrä lisääntyy.	Asiakaspalautte, palvelun vastaavuus suhteessa tarpeisiin	Tunnistetaan palveluissa nykyistä paremmin palvelujen tarpeet		Talouden seuranta ja ostopalvelujen hallinta ja muutoksiin reagoidaan nopeasti.
Seuranta Q3	Palvelu koskee kehitysvammaisten kotona asumisen tukemista, aikuissosiaalityössä asumisen tuen järjestämistä ja lapsiperheiden perhetyötä. Tarve on kasvava ja syksyn aikana on käynnistetty ryhmämuotoista tukea asiakasmäärän hallinnan tueksi. Oman palvelutuotannon vahvistamisella pystytään saamaan kustannussäästöä ja tehokkuutta. Myös oman toiminnan käyttöastetta seurataan.	Tekstiviestiasiakaspilotti on käynnistymässä perheoikeudellisissa palveluissa, kasvatus- ja perheneuvontapalveluissa ja perhetyössä. Asiakaspalautteen kerääminen työikäisten palveluissa toteutuu syksyllä 24, asiakasraatitoiminnan käyttöönoton suunnittelu käynnistynyt vammaispalveluissa.	Vammaisten palveluissa RAI:n käyttöönotto on meneillään asumisen palveluissa. Aloitettu suunnittelu RAI:n käyttöönotossa vammaisten palveluiden sosiaalityössä ja ohjauksessa. Työikäisten asumispalveluissa laaditulla palvelu- ja toimintakuvauksella saatu vaikutusta asiakasmaksujen muodostumiseen ja yhdyspintatyöhön miepä -palveluiden kanssa. On pystytty aikaisempaa paremmin monipuolistamaan ja keventämään palvelurakennetta.	Ammattinimikkeiden yhtenäistämistyö on käynnissä.	Säännöllinen talousseuranta. Ostopalvelujen ja oman tuotannon vertailu.

1.1.4 Ikäihmisten palvelut

40 IKÄIHMISTEN PALVELUT								
TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
306 MYNTITUOTOT	6 168 300	0	6 168 300	4 328 734	70,18%	5 778 227	-25,09%	6 664 484
320 MAKSUTUOTOT	32 861 700	0	32 861 700	26 432 363	80,44%	22 678 206	16,55%	33 229 382
330 TUET JA AVUSTUKSET	14 000	0	14 000	23 055	164,68%	21 592	6,77%	42 991
350 MUUT TOIMINTATUOTOT	5 695 800	0	5 695 800	4 780 628	83,93%	3 924 904	21,8%	6 101 646
YHTEENSÄ	44 739 800	0	44 739 800	35 564 780	79,49%	32 402 930	9,76%	46 038 502
40 IKÄIHMISTEN PALVELUT								
TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
400 PALKAT JA PALKKIOT	-83 372 600	1 978 000	-81 394 600	-66 532 820	81,74%	-63 917 771	4,09%	-85 412 549
401 HENKILÖSIVUKULUT	-22 058 800	554 000	-21 504 800	-15 401 178	71,62%	-16 421 202	-6,21%	-20 919 961
430 PALVELUJEN OSTOT	-100 571 600	941 600	-99 630 000	-78 489 821	78,78%	-72 973 118	7,56%	-96 406 701
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 083 400	33 800	-3 049 600	-2 037 175	66,8%	-2 258 130	-9,78%	-2 895 387
470 AVUSTUKSET	-10 211 500	509 200	-9 702 300	-7 452 658	76,81%	-5 626 337	32,46%	-9 598 219
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-1 601 900	10 700	-1 591 200	-1 147 522	72,12%	-630 899	81,89%	-862 864
YHTEENSÄ	-220 899 800	4 027 300	-216 872 500	-171 061 175	78,88%	-161 827 456	5,71%	-216 095 681
TOIMINTAKATE	-176 160 000	4 027 300	-172 132 700	-135 496 395	78,72%	-129 424 527	4,69%	-170 057 179

Ikäihmisten palveluissa kokonaisuus ylittää talousarvion syyskuun tilanteessa (tasainen toteuma olisi 75 %).

Toimintatuotot kokonaisuutena ylittävät. Maksutuotot ylittävät lähes 1,8 milj. euroa tasaisen toteuman, ylitystä on myös viime vuoteen verrattuna.

Toimintakulut ylittävät kokonaisuutena tasaiseen toteumaan verraten n. 8,4 milj. €. Toimintakuluista henkilöstökulut ylittävät tällä hetkellä noin 4,8 milj. €. UTV-säästöt ym. säästöt eivät ole toteutuneet suunnitellusti. Lomautusten vaikutus on ikäihmisten palveluiden toimialueelle pieni. Palvelujen ostoissa suurin ylitys on asiakaspalvelujen ostoissa kotihoidon ja ympärivuorokautisen palveluasumisen kohdalla. Aineiden ja tarvikkeiden käyttö on ollut talousarviota pienempää, polttoaineita ei ole kulunut suunnitellusti, sillä omia autoja tullut käyttöön arvioitua myöhemmin. Avustukset (omaishoidontuki) tällä hetkellä hieman yli talousarvion. Poistot eivät ole toteutuneet suunnitellusti.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen päätavoitteet vuodelle 2024	Alueen väestön terveys, hyvinvointi ja turvallisuus kehittyy positiivisesti	Palvelujen laatu ja asiakastyytyväisyys kehittyy positiivisesti. Palveluille on asetettu selkeät laatuksiteerit	Erytishuomiota vaativat asiakasryhmät tunnistetaan ajoissa ja niihin kohdistetaan resursseja oikea-aikaisesti	Henkilöstö on osaavaa ja tyytyväistä, pito- ja vetovoima kehittyy myönteisesti	Rahoitus on riittävää ja talous on tasapainossa
Strategiassa määritelty päätavoitetta kuvaava indikaattori	Sote-palvelutarvekerroin, jonka perusteella määräytyy noin 80 prosenttia hyvinvointialueen rahoituksesta Kansalaisten omatoimista varautumista tukevan työn kohdentuminen ja toteutuminen. Pelastustoimen onnettomuuksien ennaltaehkäisevän turvallisuustyön toteutuminen ja kohdentuminen. Kiireellisten hälytystehtävien toimintavalmiusajan toteutuminen riskialueittain	Asiakastyytyväisyys	Hoito- ja palvelutakuiden toteutuminen lakisääteisessä ajassa	Henkilöstön työhyvinvointi ja pysyvyys	Palvelutuotannon järjestämis- ja tuottamistapojen tasapaino Sote-palvelutarvekerroin, jonka perusteella määräytyy noin 80 prosenttia hyvinvointialueen rahoituksesta Talousarvio, sen toteutuminen ja sitä indikoivat kustannusindikaattorit
Toimialue: Ikäihmisten palvelut					
Toimialueen määrittelemä päätavoitetta kuvaava indikaattori	Ikääntyvien henkilöiden hyvinvointia tukevien palvelumuotojen kehittyminen ja saavutettavuus	Koko toimialueella on käytössä säännöllisen kotihoitopalvelun ja ympärivuorokautisen palveluasumisen yksiköissä RAI arviointi- ja laatu järjestelmä	Asiakkaiden palvelutarpeisiin vastataan oikea-aikaisesti ja tarvetta vastaavin keinoin	Työyksiköissä toteutuu uuden henkilöstön perehdytys ja kaikissa yksiköissä on ajantasainen perehdytysmateriaali Henkilöstön riittävyyden seuranta tehdään säännöllisesti: lakisääteisen henkilöstömitoituksen seuranta, asiakastyöajan seuranta, sairauspoissaolojen määrä, avointen vakanssien määrä	Oman palvelutuotannon suoritehinnat suurimpien palvelukokonaisuuksien osalta on laskettu ja vertailua yksityisten palveluntuottajien palvelutarjontaan on tehtävissä säännöllisesti
Toimialue: miten tavoite näkyy koko toimialueen toiminnassa	75-vuotta täyttäneiden kuntalaisten hyvinvointipäivien kävijämäärä/vuosi	Saadaan ajantasaista tietoa palvelun laadusta ja josta saatavan vertailutiedon avulla voidaan palvelutoiminnan laatua edelleen kehittää. Palvelualueilla sovitaan tietyt RAI-laatumittarit ja niille tavoitearvot, joita seurataan koko vuoden	Ikäihmisten asiakasohjauksen neuvonta- ja ohjauspalveluihin tulevista yhteydenotoista enintään 25% ohjautuu palvelutarpeen arviointiin. RAI- arviointimittareita käyttäen tunnistetaan erityishuomiota vaativat asiakasryhmät ja palveluita myönnetään asiakkaille myöntämisperusteiden mukaisesti	Henkilöstön pito- ja vetovoima lisääntyy eli henkilöstövaihtuvuus vähenee. Poissaolopäivien määrä vähentyy	Palvelutoiminnan kustannuslaskenta on jatkuvaa oman toiminnan ja ostopalveluiden osalta. Palveluiden tuottamistapojen kehittämisessä keskeinen tekijä on kustannustietoisuus.
Seuranta Q3	75-vuotiaiden päivät ovat alkamassa syksyn 2024 aikana, ei vielä kävijämääriä ilmoitettavissa	Palvelualueista kotihoitoon ja ympärivuorokautiseen palveluasumiseen on sovittu seurattavat mittarit. Asiakasohjauksessa käytössä palvelutarpeen arvioinnin sovitut mittarit. Toimintakyvyn tuen palveluissa käytetään RAI-laatumittareita vasta soveltuvin osin, ei seurattavia mittareita.	Tilanne syyskuun 2024 lopussa: palvelutarpeen arviointiin on edennyt kaikista yhteydenotoista 21,5%. RAI-järjestelmän käyttöä ja osuutta erityistä huomiota vaativien asiakasryhmien tunnistamista kehitetään vuoden aikana.	Henkilöstön irtisanoutumisten määrä (poislukien eläköityneet) 1-9/2023 67 ja 1-9/2024 73 henkilöä. Sairauspoissaolojen määrä 1-9/2023 (41 389 pv) vs. 1-9/2024 (41 217 pv)	Ympärivuorokautisen palveluasumisen oman tuotannon kustannuslaskentaa tehdään ja kotihoitopalveluiden kustannuslaskenta valmistelussa. Kuntouttavan lyhytaikaishoivan osalta tarve toteuttaa kustannuslaskentaa. Logex costing -järjestelmän kautta tavoite saada säännönmukainen kustannuslaskenta toteutumaan

1.1.5 Pelastustoimi

50 PELASTUSTOIMI								
TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
306 MYNTITUOTOT	229 500	-70 000	159 500	202 399	126,9%	226 365	-10,59%	339 853
320 MAKSUTUOTOT	305 000	0	305 000	41 917	13,74%	0		0
350 MUUT TOIMINTATUOTOT	110 000	5 000	115 000	4 308	3,75%	5 853	-26,41%	17 763
YHTEENSÄ	644 500	-65 000	579 500	248 624	42,9%	232 218	7,06%	357 615
50 PELASTUSTOIMI								
TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
400 PALKAT JA PALKKIOT	-9 710 000	-334 700	-10 044 700	-7 936 861	79,02%	-7 264 915	9,25%	-10 475 020
401 HENKILÖSIVUKULUT	-2 315 700	-79 100	-2 394 800	-1 795 495	74,97%	-1 832 752	-2,03%	-2 510 776
430 PALVELUJEN OSTOT	-2 064 700	38 200	-2 026 500	-1 020 482	50,36%	-939 478	8,62%	-1 295 451
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 200 500	5 900	-1 194 600	-989 894	82,86%	-755 360	31,05%	-1 105 319
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-43 000	3 000	-40 000	-42 466	106,17%	-40 970	3,65%	-47 226
YHTEENSÄ	-15 333 900	-366 700	-15 700 600	-11 785 199	75,06%	-10 833 475	8,79%	-15 433 791
TOIMINTAKATE	-14 689 400	-431 700	-15 121 100	-11 536 575	76,29%	-10 601 257	8,82%	-15 076 176

Ukrainan kriisin vaikutus toimintaan ja talouteen:

Venäjän hyökkäyssodalla Ukrainaan on ollut heijastusvaikutuksia pelastuslaitoksen toimintaan ja talouteen. Paloasemilla on varauduttu mahdolliseen sähköpulaan ja testattiin varavoimajärjestelyt sekä tehtiin täydentäviä hankintoja. Ukrainan sodasta saatuja tietoja hyödynnetään suunnitellussa pelastuslaitoksen toimintaa poikkeusoloissa. Edellä olevan takia on perustettu, varustettu ja koulutettu rauniopelastusryhmä ja köysipelastusryhmä.

Polttoaineiden saatavuutta on kehitetty paloasemien valmiuskartoituksen perusteella. Henkilöstön väestönsuojelukoulutus on aloitettu, säteilytilanneohjeet on päivitetty ja mittausvälineet tarkastettu.

Pelastuslaitos on ylläpitänyt suunnitelmaa väestöhälytintjärjestelmän kehittämisestä alueen riskianalyysin perustuen. Uusien hälyttimien hankinta ja olemassa olevien hälyttimien ylläpito on toteutettu kehittämissuunnitelman mukaisesti. Väestöhälyttimien tekniikka on erityisen kallista hankkia ja ylläpitää.

Poikkeusolojen johtamisvalmiuden varmistaminen on edellyttänyt teknisiä järjestelyjä ja laitehankintoja johtokeskukseen.

Ympäristön ja sääilmiöiden vaikutukset toimintaan ja talouteen:

Pelastuslaitos on seurannut Suomessa ja ulkomailla tapahtuvia onnettomuuksia ja sääilmiöitä osana jokapäiväisiä työtehtäviä.

Vuodenvaihteen 2023–2024 pakkasjakso, kustannusvaikutusten kuvaus:

Vuodenvaihteen 2023–2024 pakkasjakso lisäsi pelastustoimen kiireellisten tehtävien hälytysmäärää arvioilta 40 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna tammi-helmikuun ajalta. Merkittäviä kustannusvaikutuksia syntyi erityisesti lukuisten suurpalojen takia, jotka sattuivat 25–30 asteen pakkasessa. Näissä jouduttiin tehtävien pitkäkestoisuuden lisäksi huomioimaan normaalista poikkeavat henkilöstön vaihdot pakkasen takia. Lisäksi pakkasen takia kaluston käyttö oli haastavaa ja se johti lukuisiin vika- ja vaurioitilanteisiin. Tämä näkyy korjausmäärärahojen käytössä.

Toukokuun hellejakso, kustannusvaikutusten kuvaus:

Maastopaloista ja roskien polttamisesta aiheutui lukuisia rakennuspaloja sekä pitkäkestoisia maastopaloja.

Henkilöstökulujen kustannusvaikutusten kuvaus:

Hälytys- ja kutsurahaa koskevan paikallisen sopimuksen käyttöönotto on lisännyt kustannuksia. Paikallisella sopimuksella hälytysraha maksetaan kolminkertaisena A ja B tehtävissä ja kaksinkertaisena C ja D tehtävissä.

Hyvtes 1.3.2023 voimaan tulleen sopimushenkilöstön (noin 800 henkilöä) ammattialalisää koskeva kirjaus on lisännyt merkittävästi kustannuksia. Lisäksi on huomioitava, että ammattialalisä on jouduttu maksamaan takautuvasti 1.3.2023 lähtien jo maksettuihin palkkoihin. Lisäksi ammattialan lisän käyttöönotolla oli vaikutuksia lomakertymään ja lomapalkkavelkaan. Lomakertymä johtaa lisäsjäisten tarpeen kasvuun. Arvioidaan, että kustannusvaikutus on noin 400 000 €.

Vuokrasopimukset, kustannusvaikutusten kuvaus:

Lehtimäen paloaseman vuokrasopimus sanottiin irti ja uusi vuokrasopimus korvaaviin tiloihin solmittiin Alajärven kaupungin kanssa. Järjestelystä syntyi irtaimistohankintakustannuksia vuosille 2023 ja 2024 ja myöhemmin lisäkustannuksia tulee laajennuksen takia (vuokrattava pinta-ala kasvaa).

Paloasemilla on merkittävä määrä teknisiä laitteita ja erityisirtaimistoa. Aikaisemmin näiden ylläpito, huolto ja kunnossapito ovat kuuluneet kaikki vuokranantajalle. Vuokrasopimusten päivittämisen jälkeen paloasemien ylläpitokustannuksia on siirtynyt hyvinvointialueen maksettavaksi.

Muutamilla paloasemilla on sisäilmaongelmiin liittyviä haasteita, mutta näistä ei ennusteta syntyvän lisäkustannuksia, koska nämä ovat vuokrasopimukseen kuuluvia kiinteistön kunnossapitoon liittyviä kustannuksia.

Hyvinvointialueen kiinteistötoimi on tehnyt joidenkin kuntien osalta vuokra-asetuksen mukaisia vuokrasopimuksia.

Talousarvioon 2024 on varattu 5 339 800 € ja syyskuun loppuun mennessä toteutuma on ollut 2 729 102 €

Vertailutieto: Vuoden 2022 tilinpäätöksen mukaan vuokratulot olivat 4 583 300 €.

Vuokrasopimuksen mukaan vuokran määräytymisperuste on sidottu kuluttajahintaindeksiin:

2020 Kuluttajahintaindeksi on 1976

2022 Kuluttajahintaindeksi on 2084

2024 Kuluttajahintaindeksi on 2335 (kasvua 2022 10,7 % ja 2020 15,37 %)

Hyvinvointialueen vyörytykset, kustannusvaikutusten kuvaus:

Talousarvioon 2024 on varattu 1 243 000 € ja syyskuun loppuun mennessä toteutuma on ollut 473 098 €.

Vertailutieto: Seinäjoen kaupungin liikelaitosten palvelusopimus 109 000 € / vuosi

Valtio on poistanut hinta- ja alijäämätukea Virve verkolta vaiheittain

Valtio on poistanut hinta- ja alijäämätukea Virve verkolta vaiheittain ja se tulee nostamaan liittymien hintoja. Toin luonnollisesti esille hyvinvointialueille päätöksen kielteisen vaikutuksen sekä mahdollisen vaikutuksen liittymien vähenemisenä. Mikäli liittymiä vähennetään, lisää se edelleen hintoihin lisää nousupainetta eli ei kokonaisuudessaan auta, kun hyvinvointialueet ovat suurin käyttäjä.

Tyypillisimmällä liittymällä hinnannousu tulee olemaan n. 16,7 % (n.+5,5 €/liittymä) Erillisverkkojen alustavan arvion mukaan.

Tämä lisää hyvinvointialueiden kustannuksia arviolta yhteensä +1,45 M€ vuodelle 2025 ja muutoksen jatkuessa 2,9 M€ vuodelle 2026 (verrattuna vuoteen 2004).

HVA pelastustoimi +0,85 M€ 2024

HVA ensihoito +0,6 M€ 2024

Uudet tehtävät, kustannusvaikutusten kuvaus:

Sisäministeriön asetus pelastustoimen tilannekuvatoiminnasta (151/2024) on uusi tehtävä ja sen mukaan pelastustoimen tilannekuva on päivitettävä 1.9.2024 alkaen joka päivä klo 10.00. Lisäksi tilannekuva päivitetään TUVE-koneella, joka velvoittaa pelastustoimen TUVE-koneiden laajaan käyttöön pelastustoimen tehtävien johtamisessa. Käytännössä tämä tarkoittaa kahden työaseman käyttövelvoitetta.

Poistuvat tehtävät, kustannusvaikutusten kuvaus:

Aluehallituksen (12.12.2023) hyväksymän pelastustoimen palveluhinnaston ja lain hyvinvointialueesta (611/2021, 22 §) perusteella markkinarajapinnassa tapahtuva toiminta mm. sammutinhuolto, turvallisuuskoulutukset on keskeytetty ja tämä näkyy toimintatuottojen vähentymisenä. Toimenpiteellä on ollut myös heikentäviä vaikutuksia henkilöstön työhyvinvointiin ja osaamisen kehittämiseen.

Arvio koko vuoden tilanteesta:

Pelastustoimen talouden ja toiminnan suurin muutostekijä on onnettomuuksien määrä ja laatu. Vuosi 2023 oli talouden muutostekijöiden osalta suotuisa. Kiireellisten tehtävien määrässä tapahtui pientä laskua ja erityisen merkittäviä suuria tai pitkäkestoisia onnettomuuksia ei sattunut. Vuoden 2024 arvioidaan alkuvuoden ja kesän osalta poikkeavan edellisestä ja talouden muutostekijät ovat kasvattamassa pelastustoimen kustannuksia.

Palvelutoiminnan tavoitteen kuvaus	Tavoitteen kriteerit ja mittari	Seuranta Q3
Kireellisessä pelastustoiminnassa saavutetaan palvelutasopäätöksessä hyväksytyt pelastustoiminnan toimintavalmiusajat (PeL 28 §) Onnettomuuskehityksen seuranta (PeL 43 §)	Ensimmäinen yksikkö: Riskialue I (6 min) Riskialue II (10 min) Riskialue III (20 min) Riskialue IV (- min) Tehokas pelastustoiminta: Riskialue I (11 min) Riskialue II (14 min) Riskialue III (23 min) Riskialue IV (- min) Hälytysmäärän ja - onnettomuustyyppien seuranta. Mittari: Pronto, toimenpiderekisteri (PeL 91§)	I 6:06 (48%) II 5:46 (92%) III 6:40 (99%) IV 10:31 (100%) I 7:11 (97%) II 8:53 (90%) III 11:00 (94%) IV 15:07 (95%) ☐ Toteutettu
Onnettomuuksien ehkäisy ja valvontatoiminta	Eritystä vaara aiheuttavien kohteiden (PeL 48 §) ulkoiset pelastussuunnitelmat on tehty 100 % Yritys- ja laitoskohteiden (A1-A6) valvonnan määrätavoite toteutuu 90 % tavoitteesta. Paloturvallisuuden Itsearviointin (B1-B2 kohteiden) määrätavoite toteutuu 85 % tavoitteesta. Onnettomuuksien ehkäisyn ja valvontatoiminnan laatua sekä vaikuttavuutta seurataan onnettomuuksien lukumäärää ja pelastustoiminnan onnistumista sekä vahinkojen, vakavasti loukkaantuneiden ja menehtyneiden lukumäärää seuraamalla. Mittari: Merlot, valvontarekisteri (PeL 93 §)	Toteutunut 100% Toteutunut 74% 962/1301 Toteutuma 87% Käynnissä jatkuvasti
Omatoimisen varautumisen toteutuminen	Pelastussuunnitelmien, yleisötilaisuuksien Pelastussuunnitelmien valvonnan laadun ja määrän seuranta. Mittari: Merlot, valvontarekisteri (PeL 93 §) Turvallisuusviestinnän toteutuminen 10 % väestöstä. Mittari: Pronto, toimenpiderekisteri (PeL 91 §)	Käynnissä jatkuvasti 9%
Pelastuslaitoksen palvelut ovat laadukkaita ja vaikuttavia. Laadun ja vaikuttavuuden arviointi toteutuu säännöllisesti kaikissa palveluissa	Mittari: Omavalvontaohjelma (Pelastustoimen järjestämislaki 16 §)	Aloitettu Q1

1.1.6 Hallinto- ja strategiapalvelut

60 HALLINTO- JA STRATEGIAPALVELUT								
TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
306 MYNTITUOTOT	1 807 500	0	1 807 500	1 341 926	74,24%	1 455 151	-7,78%	2 231 163
320 MAKSUTUOTOT	135 000	0	135 000	117 598	87,11%	94 003	25,1%	111 988
330 TUET JA AVUSTUKSET	3 335 100	0	3 335 100	684 817	20,53%	785 336	-12,8%	3 677 889
350 MUUT TOIMINTATUOTOT	1 372 500	250 000	1 622 500	1 211 406	74,66%	1 273 782	-4,9%	1 858 804
YHTEENSÄ	6 650 100	250 000	6 900 100	3 355 747	48,63%	3 608 271	-7,0%	7 879 843
60 HALLINTO- JA STRATEGIAPALVELUT								
TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
400 PALKAT JA PALKKIOT	-60 444 500	2 748 500	-57 696 000	-47 939 821	83,09%	-47 139 213	1,7%	-61 312 886
401 HENKILÖSIVUKULUT	-14 553 100	646 600	-13 906 500	-10 922 208	78,54%	-11 945 353	-8,57%	-14 821 232
430 PALVELUJEN OSTOT	-36 762 400	2 289 500	-34 472 900	-22 812 959	66,18%	-20 435 308	11,64%	-29 086 180
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-15 094 200	718 800	-14 375 400	-11 235 882	78,16%	-10 937 218	2,73%	-15 127 969
470 AVUSTUKSET	0	0	0	0		-40 012	-100,0%	-120 012
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-63 066 900	844 500	-62 222 400	-49 072 403	78,87%	-42 790 048	14,68%	-60 561 111
YHTEENSÄ	-189 921 100	7 247 900	-182 673 200	-141 983 273	77,73%	-133 287 153	6,52%	-181 029 390
TOIMINTAKATE	-183 271 000	7 497 900	-175 773 100	-138 627 526	78,87%	-129 678 882	6,9%	-173 149 546

Tuottopuolella työterveyshuollon Kela-korvaus kirjataan vasta tilinpäätöksessä eikä sitä ole jaksotettu toteumaan. Siksi tukien ja avustusten toteuma on alhainen.

Henkilöstökulujen toteumaprosentti on korkea osittain johtuen lomarahojen maksamisesta kesäkuulla. Toisaalta muutosneuvotteluiden ja UTV:n toimenpiteistä odotetaan huomattavia säästöjä toimialueelle.

Aineissa ja tarvikkeissa elintarvikkeiden toteuma tasaantuu UTV-toimenpiteiden vaikutuksesta vasta syksyn mittaan. Lämmityksen toteumassa on normaalia vuodenajoista johtuvaa vaikutusta toteumaan. Terveyskirjaston kulut kirjautuvat alkuvuosipainotteisesti.

Vuokrakulujen toteuma on yli tasaisen toteuman ja vuokrat tulevat ylittämään muutetun talousarvion.

<p>Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen päätavoitteet vuodelle 2024</p>	<p>Alueen väestön terveys, hyvinvointi ja turvallisuus kehittyvät positiivisesti</p>	<p>Palvelujen laatu ja asiakastytyvyisyys kehittyvät positiivisesti. Palveluille on asetettu selkeät laatuvaatimukset</p>	<p>Erityishuomiota vaativat asiakasryhmät tunnistetaan ajoissa ja niihin kohdistetaan resursseja oikea-aikaisesti</p>	<p>Henkilöstö on osaavaa ja tyytyväistä, pito- ja vetovoima kehittyvät myönteisesti</p>	<p>Rahoitus on riittävää ja talous on tasapainossa</p>
<p>Strategiassa määritelty päätavoitetta kuvaava indikaattori</p>	<p>Sote-palvelutarvekerroin, jonka perusteella määräytyy noin 80 prosenttia hyvinvointialueen rahoituksesta Kansalaisten omatoimista varautumista tukevan työn kohdentuminen ja toteutuminen. Pelastustoimen onnettomuuksien ennaltaehkäisevän turvallisuustyön toteutuminen ja kohdentuminen. Kiireellisten hälytystehtävien toimintavalmiusajan toteutuminen riskialueittain</p>	<p>Asiakastytyvyisyys</p>	<p>Hoito- ja palvelutakuiden toteutuminen lakisääteisessä ajassa</p>	<p>Henkilöstön työhyvinvointi ja pysyvyys</p>	<p>Palvelutuotannon järjestämis- ja tuottamistapojen tasapaino Sote-palvelutarvekerroin, jonka perusteella määräytyy noin 80 prosenttia hyvinvointialueen rahoituksesta Talousarvio, sen toteutuminen ja sitä indikoivat kustannusindikaattorit</p>

Toimialue:	Hallinto- ja strategiapalvelut				
Toimialueen määrittelemä päätavoitetta kuvaava indikaattori	Toiminta on turvallista ja jatkuvuus häiriötilanteissa on varmistettu. INDIKAATTORI: - kriittiset riskit (luokittelu) - ohjeistus (Kyllä/ei) - Haipro-ilmoitusten määrä ja riskiluokitus	Tarjotaan työkalut asiakastytyväisyyden mittaamiseen (Kyllä/ei) Toteutetaan organisaatiotasoinen asiakaslähtöisen palvelun koulutuskokonaisuus INDIKAATTORI: Saavutettavuuden ja osallistumisen seuranta Palvelut ovat laadukkaita ja lainmukaisia: - Hankinnat: markkinaoikeuden tuomiot - TESA: muistutusten määrä /tuomioistuinkäsittely - Työriitojen määrä, joissa tuomio HVA:n vastainen	Asiakassegmentointiin tarvittavaa dataa palveluiden käytettävissä. (Kyllä/Ei)	Henkilökuntaa on riittävästi toiminnan ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Henkilökunta on sitoutunutta ja tyytyväistä. HR:n eri indikaattorit Kehitetään etä- ja digikouluttautumisen mahdollisuuksia. - %-osuus kaikista koulutuksista YTA-yhteistyön hyödyntäminen. (Kyllä/Ei)	Koko hyvinvointialueella säästyneet vuokratulot (tavoite 20 %). Tilojen käyttötehokkuuden lisääminen asiakaslähtöisesti. Aluevaltuuston 9.10.2023 hyväksymän UTV-ohjelman mukaiset toimenpiteet, jotka kohdistuvat hallinto- ja strategiapalveluihin toteutetaan UTV-aikataulun mukaisesti. Hankinnat on toteutettu hankintastrategian ja ohjeistuksen mukaisesti, huomioiden hyvinvointialueen palvelustrategia
Toimialue: miten tavoite näkyy koko toimialueen toiminnassa	Kehitetään kokonaisturvallisuutta ja riskienhallintaa.	Suunnitellaan ja toteutetaan riittävä ohjaus ja valvonta.	Työstetään asiakassegmentointiin tarpeellinen data/työkalu yhdessä palveluista vastaavien toimialueiden/palvelu alueiden kanssa.	Kehitetään koulutusten saavutettavuutta ja digitaalisuutta	Valmistellaan ja toimeenpannaan hallinto- ja strategiapalveluille kohdistuvat UTV-ohjelman mukaiset toimenpiteet. Hankinnat suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä toimialueiden kanssa huomioiden tuotantotapoihin liittyvät linjaukset. Kehitetään edelleen sopimushallintaa ja lisätään hankinta-osaamista.
Seuranta Q3	Perustettu laatu- ja asiakasturvallisuustyöryhmä sekä rakennettu intraan työn tueksi Asiakas- ja potilasturvallisuus perehdytysosio. HYTen osalta on käynnistetty alueellinen elintapaohjauksen malli yhdessä kuntien liikuntaneuvonnan kanssa. Turvallisuusryhmä on aloittanut toimintansa. Haipro-ilmoituksia seurataan kuukausittain HR-raportoinnin yhteydessä. Turvallisuuskoulutuksen järjestämistä on kehitetty vastaamaan yksiköiden erilaisia tarpeita. Valmiussuunnittelussa on pidetty toimialuekohtaisia työpajoja. Riskienhallinnan prosessia ja toimijoiden rooleja selkeytetään. Sisäisen valvonnan intrasivuja valmistellaan. Työsuojelun yhteistyöryhmä on aloittanut toimintansa. Työsuojelun aamukahvi-Teamsit aloitettu esihenkilöille. Viikolla 38 on ollut kansallinen asiakas- ja potilasturvallisuusviikko, jonka aikana on järjestetty erilaisia koulutuksia ja infoja henkilöstölle. Työpaikkakokouskäytäntöjen uusi ohjeistus on	Tekstiviestipalautepilotti on toteutettu. Palautetta saatiin sen kautta runsaasti. Seuraava vaihe on laajentaa ko. palautteenantomuotoa muihin toimintoihin. Neljännesvuosittain julkaistaan omavalvonnan toteutumisen seurantaraportti.	Toteuman aikatieta on saatavilla, mutta segmentoinnin rajaukseen käytettävä data on määrittelemättä.	Etäkoulutusmahdollisuuksia kehitetään koko ajan. Etäkoulutuksia oli kaikista järjestetyistä koulutuksista 41%. Koulutuksiin osallistui yhteensä 16 434 henkilöä, joista lähiopetukseen osallistuneita oli 82 %. Simulaatiokoulutusta on kehitetty ja hankittu mm. liikuntalaisten välineistö, jonka avulla koulutuksia pystyy toteuttamaan ympäri maakuntaa. HR-raportoinnin yhteydessä seurataan kuukausittain vaihtuvuutta (eläköityminen, irtisanoutuminen, alkanee palvelussuhteen jne). Lähtökysely käytössä ja sen kautta voidaan seurata, miksi työnantaja vaihdetaan muuten kuin eläköitymisen yhteydessä. KV-rekryryön on panostettu vahvasti. Työkykytyöryhmä perustettu sairauspoissaolojen vähentämiseksi.	Vuokraneuvottelut käynnissä kuntien kanssa. Niiden etenemisestä raportoidaan erikseen. Ruokapalveluissa aluevaltuusto on päättänyt palveluverkon uudistamisesta ja tätä koskevat muutokset ovat käynnissä. Välinehuollossa välinehuollon keskittäminen 3 toimipesteeseen jatkuu. Puhtauspalveluissa toiminnan uudistaminen on sidoksissa palveluverkkopäätöksiin, jotka eivät ole edenneet. Sihteeripalveluissa puheentunnistuksen käyttöönotto etenee. Tekniikassa, kiinteistöpalveluissa ja rakentamisessa tehdään selvitys siitä, kuinka toiminta on tarkoituksenmukaista organisoida uudelleen ja tämä työ etenee syksyn 2024 aikana. Henkilöstöpalveluissa uuden hr-järjestelmän käyttöönotto etenee. Hankintapalveluissa toteutetaan toimialueiden johtoryhmäyhteistyötä. Lisäksi palvelualueella tarvittaessa jorjokäyntejä. Kysy hankinnasta-kyselytunteja ja infoja jatkettu. Hankinta- ja logistiikkapalvelut kouluttavat HYVAEP-Akatemissa uusille esihenkilöille. Hankintojen Hansel HVA-Akatemia, jossa kehitetään hankintaprosesseja yhteistyössä osallistuvien HVA:iden kanssa, on päätymässä 15.11. Koko organisaatiossa toteutettavat Taloustaitaja-tunnit käynnistyivät 04/2024 ja ovat toteutuneet kuukausittain suunnitellusti. Taloustaitajatunneilla käsitellään toimialueittain ja laajemmin myös esihenkilöille taloutta, HR-asioita ja hankintoja. Kesäkuussa Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle valtioneuvosto ei myöntänyt lainanottovaltuutta. Hyvinvointialue pyysi neuvottelujen käynnistymistä 06/2024 lainanottovaltuuden muuttamiseksi. Neuvottelut käynnistyivät 08-09/2024. Hankinta-toimen työnjakoa on tarkasteltu ja kehitetty kategoriamallin. Yhteishankintojen toteutumista hankintastrategian mukaisesti on edistetty.

1.1.7 Hankkeet

80 HANKKEET								
TOIMINTATUOTOT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
306 MYNTITUOTOT	0	0	0	936		145	545,02%	145
330 TUET JA AVUSTUKSET	15 300 400	331 700	15 632 100	2 603 382	16,65%	7 658 031	-66,0%	14 836 498
350 MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0		26 700	-100,0%	27 450
YHTEENSÄ	15 300 400	331 700	15 632 100	2 604 318	16,66%	7 684 876	-66,11%	14 864 093
80 HANKKEET								
TOIMINTAKULUT	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten j.	Toteutuma 1-9 / 2024	Tot-%	Ed. vuosi vast. ajank.	Muutos-%	Edellinen vuosi
400 PALKAT JA PALKKIOT	-6 305 200	-32 100	-6 337 300	-3 227 218	50,92%	-3 337 100	-3,29%	-6 961 465
401 HENKILÖSIVUKULUT	-1 490 800	-7 800	-1 498 600	-740 231	49,39%	-836 078	-11,46%	-1 748 689
430 PALVELUJEN OSTOT	-12 697 700	-270 200	-12 967 900	-3 816 211	29,43%	-6 165 293	-38,1%	-9 391 928
450 AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-14 900	1 500	-13 400	-21 685	161,83%	-48 190	-55,0%	-192 493
470 AVUSTUKSET	0	0	0	0		0		-17 765
482 MUUT TOIMINTAKULUT	-1 487 100	-1 200	-1 488 300	-52 617	3,54%	-163 812	-67,88%	-194 319
YHTEENSÄ	-21 995 700	-309 800	-22 305 500	-7 857 961	35,23%	-10 550 472	-25,52%	-18 506 660
TOIMINTAKATE	-6 695 300	21 900	-6 673 400	-5 253 643	78,73%	-2 865 596	83,34%	-3 642 566

Hankkeiden toimialueeseen kuuluvat ulkopuolista rahoitusta saavat hankkeet ja omarahoitettavat hankkeet.

Hankekirjanpidossa seurataan myös toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen myönnetyn avustuksen käyttöä. Lisäksi hankekirjanpitoon sisältyy vielä käytettävissä olevat osuudet valtionavustuksista sote- ja pelastustoimen uudistuksen ICT-valmistelukustannuksiin.

Toimintatuottojen toteumaan on kirjattu saatavat avustukset maksatusjaksoittain kunkin hankkeen osalta.

Toimintakulujen toteuma (35,23 %) on huomattavasti alle tasaisen toteuman (75 %). Vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen myönnettyä avustusta on syyskuun loppuun mennessä käytetty 2,6 milj. euroa, kun talousarviossa tälle vuodelle suunniteltiin yhteensä 8,4 milj. euron kuluja. Yhteensä rahoitusta on käytettävissä vuoden 2025 loppuun mennessä 13,98 milj. euroa.

Taulukossa on eritelty kaikki avustukset, jotka ovat käytössä kuluvana vuonna hyvinvointialueen kustannuksiin sekä näiden avustusten tilanne raportoitavalla ajanjaksolla. Taulukossa ei ole mukana 2023 päättyneitä hankkeita, joille on muodostunut raportointiajan kustannuksia alkuvuodesta.

	Toteutus- aika	Myönnetty avustus	Aikaisemmin käytetty osuus	Suunniteltu toimintakulu- arvio 2024	Toteuma vuoden alusta
Ulkopuolista rahoitusta saavat hankkeet ja muut avustukset					
8005 Hyvinvoiva Etelä Pohjanmaa STM/NextGenerationEU	2023-2025	9 584 000	1 601 377	3 597 100	2 113 868
8006 Hyvinvoiva Etelä Pohjanmaa 4 STM/NextGenerationEU	2024-2025	152 000		37 000	19 592
8007 Avustus hyvinvointialueen ICT-muutokseen STM	2021-2025	9 457 745	6 408 667	3 049 077	978 940
8009 Avustus välttämättömiin ICT-valmistelukustannuksiin VM	2023-2024	4 215 150	3 885 556	329 594	329 594
8012 Taidekokoelman kartoitus ja kehittäminen Taike	2022-2024	20 000	10 091	9 909	3 614
8013 Barnahus STM	2024	198 400		198 400	144 626
8018 Ruoka-aputoiminta STM	2024	6 500		6 500	0
8019 Vetoa ja pitoa STM	2024	24 135		24 135	5 151
8023 NatuReach ERDF	2023-2025	219 791	91 255	42 800	37 012
8026 AISAPA STM	2022-2024	112 748	34 739	78 009	32 926
8027 Kansa-Koulu 5 STM	2023-2025	90 300	69 475	20 825	21 137
8029 SULAVA STM	2024-2025	183 841		79 300	23 381
8031 Avustus toiminnan vakiinnuttamiseen -8036 ja kehittämiseen VM	2023-2025	13 897 849	97 487	8 401 900	2 618 461
Omarahoitettavat hankkeet					
8501 Digitalisaation edistäminen				2 419 500	372 978
8502 APTJ ja tuotannonohjaus				4 253 800	1 108 254

2 Hyvinvointialueiden rahoitus vuonna 2024

Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu pääosin valtion yleiskatteiseen laskennalliseen rahoitukseen. Alueet päättävät itsehallintonsa nojalla rahoituksen käytöstä ja kohdentamisesta. Rahoituksen taso kohdennetaan alueille laskennallisten kriteereiden perusteella ja tarkistetaan vuosittain.

Hyvinvointialueella on oikeus lisärahoitukseen, jos asukkaiden lakisääteiset perusoikeudet sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen palveluiden osalta vaarantuvat.

2.1 Hyvinvointialueen rahoituksen määräytyminen

Hyvinvointialueiden rahoituksen on turvattava perustuslain edellyttämällä tavalla riittävien sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen.

Hyvinvointialueiden saama valtion rahoitus on yleiskatteista. Hyvinvointialueet voivat siis päättää itse siitä, miten ja mihin rahat käytetään.

Rahoitus on myös laskennallista. Laskentamallissa otetaan huomioon useita kriteerejä, joita painotetaan rahoituslaissa määritellyillä osuuksilla:

- hyvinvointialueiden asukasmäärä
- sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarvetta kuvaavat tekijät,
- alueellisia olosuhteita kuvaaviin tekijät,
 - kaksikielisyys,
 - vieraskielisyys
 - saamenkielisyys
 - asukastiheys ja
 - saaristoisuus.

Lisäksi osa rahoituksesta määräytyy hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kriteerin perusteella. Pelastustoimen rahoitukseen vaikuttavat lisäksi alueelliset riskitekijät.

Alueellinen rahoitus lasketaan vuosittain uusimmilla tilastotiedoilla vastaamaan muutoksia kunkin alueen palvelutarpeessa ja muissa olosuhdetekijöissä.

2.2 Vuoden 2024 maksatuspäätös

Alla olevassa taulukossa kuvataan maksatuspäätöksen mukainen hyvinvointialueiden vuoden 2024 valtion rahoitus koko maan tasolla sekä rahoituksen hyvinvointialuekohtainen jakauma. Aluekohtainen rahoituksen jakauma on hieman päivittynyt 10.10.2023 julkaistusta vuoden 2024 rahoituksen arviolaskelmasta. Vuoden

2023 laskennallinen sote-rahoitus päivittyi 24.11.2023 julkaistun laskelman mukaiseksi (0,7 henkilöstömitoituksen rahoituksen vähennys 7,12 milj. euroa vuoden 2023 kokonaisrahoituksesta, joka kohdennettiin joulukuun 2023 maksuerään). Tällä muutoksella on vaikutusta rahoituslain 3 §:n mukaiseen vuoden 2023 laskennallisen sote-rahoituksen jakautumiseen määräytymistekijöittäin. Lisäksi vuoden 2022 kustannustietojen päivittymisellä talousarviotiedoista lopullisiksi kustannustiedoiksi on ollut pieni vaikutus kriteerien osuuksiin. Vuoden 2024 laskennallinen sote-rahoitus määritellään vuoden 2023 laskennallisessa sote-rahoituksessa käytettyjen määräytymistekijöiden osuuksien perusteella.

Laskelmassa vuoden 2024 rahoitus on tarkistettu valtiovarainministeriön kansantalousosaston syksyn 2023 ennusteen mukaisella hva-indeksillä vuodelle 2024. Lisäksi laskelmassa esitetty vuoden 2024 rahoituksen taso perustuu kuntien vuoden 2022 soten ja pelastustoimen tilinpäätöstietojen perusteella tarkistettuun vuoden 2023 rahoitukseen.

Yhteenveto hyvinvointialueiden rahoituksesta vuodelle 2024

VMKAD 13.12.2023

Alla on kuvattu ensimmäisessä taulukossa hyvinvointialueiden vuoden 2024 rahoitus, joka muodostuu laskennallisesta rahoituksesta, siirtymätasauksesta sekä rahoituslain 35 § 8 mom. mukaisesta lisäyksestä. Siirtymätasauksen ja rahoituslain 35 §:n 8 mom. mukaisen lisäyksen laskenta kuvataan erillisessä laskelmassa (kts. Hyvinvointialueiden rahoituksen siirtymäkausi 2023-2029, 10.10.2023). Hyvinvointialueen laskennallinen yleiskatteinen rahoitus esitetään euromääräisinä summina ja euroa per asukas.

Toisessa taulukossa on kuvattu hyvinvointialueiden vuoden 2024 rahoitus kuukausittaisina maksuerinä. **Huom. taulukossa esitetyissä vuoden 2024 rahoituksen tammikuun kuukausierissä ei ole huomioitu vuoden 2023 rahoitusta korjaavan kertakorvauksen lisäystä vai vähennystä. Kertakorvaus kuvataan erillisessä työkirjassa (Hyvinvointialueiden vuoden 2023 rahoituksen kertakorvaus, 24.11.2023).**

Yhteenveto hyvinvointialueiden vuoden 2024 rahoituksesta (TP21, TP22)

Hyvinvointialue	Hyvinvointialue	Asukasluku	Vuoden 2023 rahoitus yhteensä, euroa	Laskennallinen rahoitus vuonna 2024, euroa	Siirtymätasaus vuonna 2024, euroa	Rahoituslain 35 § 8 mom. mukainen lisäys, euroa	Vuoden 2024 rahoitus yhteensä, euroa	Vuoden 2024 rahoitus yhteensä, euroa/asukas	Rahoituksen kasvu vuodelle 2024, euroa	
31	Helsinki	664 028	2 600 907 248	2 557 216 100	142 127 217		397 985	2 699 741 302	4066	98 834 053
32	Vantaa-Kerava	280 435	995 426 682	1 035 878 211	-4 823 223		166 202	1 061 321 190	3784	65 894 506
33	Länsi-Uusimaa	406 346	1 667 867 570	1 731 947 505	-22 794 336		237 063	1 769 440 174	3639	101 772 596
34	Itä-Uusimaa	98 972	375 323 633	414 783 019	-25 483 067		59 526	389 359 478	3934	14 035 845
35	Keski-Uusimaa	203 192	764 699 826	781 084 457	-16 785 594		120 761	797 990 813	3927	33 290 986
2	Varsinais-Suomi	485 567	1 984 806 314	2 165 825 796	-97 049 740		291 651	2 069 067 706	4261	84 261 393
4	Satakunta	212 566	970 807 013	973 953 337	22 188 779		130 507	996 272 622	4687	25 365 610
5	Kanta-Häme	169 537	713 900 983	753 309 111	-16 031 012		103 342	737 381 441	4349	23 480 657
6	Pirkanmaa	532 671	2 163 185 602	2 280 371 212	-3 812 650		316 762	2 276 875 325	4274	113 689 722
7	Päijät-Häme	204 528	861 672 835	941 727 357	-48 675 016		124 663	893 177 004	4367	31 504 169
8	Kymenlaakso	159 488	805 954 106	785 631 946	42 601 832		98 637	828 392 415	5194	22 438 309
9	Etelä-Karjala	125 353	554 188 461	566 342 155	2 224 872		76 893	568 643 920	4536	14 455 459
10	Etelä-Savo	130 451	634 803 745	671 187 851	-38 316 974		80 396	709 585 221	5439	15 081 476
11	Pohjois-Savo	247 689	1 174 804 209	1 214 489 842	-9 751 646		160 408	1 204 859 403	4864	30 054 194
12	Pohjois-Karjala	162 540	756 110 196	844 546 833	-64 637 493		99 076	780 008 416	4799	23 898 220
13	Keski-Suomi	272 437	1 168 863 333	1 172 474 984	-19 580 577		165 161	1 192 220 721	4376	33 357 389
14	Etelä-Pohjanmaa	190 774	885 359 218	908 790 087	539 322		116 411	909 445 820	4767	24 086 602
15	Pohjanmaa	176 323	762 973 169	770 894 753	15 407 340		106 515	786 408 608	4460	23 436 439
16	Keski-Pohjanmaa	67 805	301 430 615	330 819 871	-18 856 737		41 190	312 004 324	4601	10 573 709
17	Pohjois-Pohjanmaa	416 543	1 730 837 943	1 846 984 013	-39 511 008		250 713	1 807 723 717	4340	76 885 774
18	Kainuu	70 521	366 013 394	377 264 311	-2 987 603		43 417	374 320 125	5308	8 306 731
19	Lappi	175 795	879 316 688	972 040 662	-52 932 048		107 030	919 215 644	5229	39 899 956
	Manner-Suomi yhteen	5 533 611	23 168 851 789	24 187 433 212	-107 313 136		3 334 312	24 083 454 389	4352	914 602 600

Kuva 1. Yhteenveto hyvinvointialueiden rahoituksesta vuodelle 2024

10.10.2023 julkaistu arviolaskelma vuoden 2024 rahoituksesta yhteensä, euroa	Muutos 10.10.2023 julkaistun arviolaskelman ja 13.12.2023 julkaistun maksatuspäätöksen mukaisen vuoden 2024 rahoituksen välillä, euroa
2 699 551 124	190 178
1 061 152 109	169 081
1 769 213 336	226 838
389 347 889	11 589
797 937 119	53 694
2 069 120 881	-53 174
996 331 528	-58 905
737 412 737	-31 296
2 276 910 825	-35 500
893 226 162	-49 158
828 484 942	-92 526
568 689 124	-45 204
709 662 945	-77 724
1 204 931 665	-73 262
780 060 286	-51 870
1 192 244 267	-23 546
909 525 723	-79 803
786 392 804	15 804
312 020 550	-16 226
1 807 703 799	19 918
374 345 455	-25 330
919 189 121	26 524
24 083 454 389	0

Kuva 2. 10.10.2023 päivitettyt muutokset rahoituslaskelmassa

2.3 VM:n tiedote 15.4.2024 "Kuntien peruspalvelujen valtionosuutta ja hyvinvointialueiden rahoitusta koskevia päätöksiä vuodelle 2024 muutetaan oikaisuvaatimusten johdosta"

Oikaisuvaatimusaika kuntien ja hyvinvointialueiden vuoden 2024 valtionosuus- ja rahoituspäätöksistä on päättynyt. Rahoituksen siirtolaskelma on tarkoitus oikaisuvaatimusten johdosta vielä kerran päivittää ja tästä johtuen muuttaa kaikkien kuntien ja hyvinvointialueiden vuoden 2024 maksatuspäätöksiä. Euromääräiset vaikutukset ovat alustavan arvion mukaan koko maan tasolla melko pieniä.

Oikaisuvaatimuksia tuli yhteensä 27, joista 26 kunnilta ja 1 hyvinvointialueelta. Suurin osa niistä liittyy viime vuoden lopulla tehtyihin kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden kustannusten siirtolaskelmassa huomioituihin oikaisuihin.

Kunnilta hyvinvointialueille siirtyvät kustannukset määritellään kuntien raportoimien vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstietojen perusteella. Kesällä 2023 annettujen valtioneuvoston asetusten ja hyvinvointialueiden rahoituslain muutoksen perusteella siirtolaskelmassa oikaistaan kuntien kustannuksiin liittyvät kertaluontoiset tai takautuvat tilinpäätöserät, jotka vääristäisivät merkittävästi rahoituksen siirtolaskelmaa ja tätä kautta yksittäisen kunnan tai hyvinvointialueen rahoitusta. Asetuksessa säädetyt tiedot oikaistaan siten, että kunnilta hyvinvointialueille siirtyvät kustannukset vastaavat yhden vuoden palveluiden järjestämisen kustannuksia.

Erityisesti Päijät-Hämeen ja Pohjois-Karjalan sote-kuntayhtymien jäsenkunnat ovat tehneet tietojen oikaisua koskevia oikaisuvaatimuksia liittyen laskelmassa huomioon otettuihin kuntayhtymän palkkaharmonisaation kustannuksiin.

Oikaisuvaatimuksia on tullut edellä mainitun lisäksi myös muista siirtyviin kustannuksiin sisältyvistä virheistä. Lisäksi valtiovarainministeriöön on tullut kaksi muuta tietojen korjaamista koskevaa vaatimusta.

Valtiovarainministeriö päivittää oikaisuvaatimusten ja korjausta edellyttävien tietojen perusteella rahoituksen siirtolaskelman ja muuttaa tältä osin kaikkien kuntien ja hyvinvointialueiden vuoden 2024 maksatuspäätöksiä. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuslain 47 §:n ja hyvinvointialueiden rahoituslain 26 a §:n nojalla korjataan tiedot myös siltä osin, kun ne vaikuttavat muiden kuntien ja hyvinvointialueiden rahoitukseen.

Oikaisuvaatimuksista ja niihin liittyvistä virheiden korjauksista kuullaan sellaisia toisia kuntia ja hyvinvointialueita, joihin virheellisen tiedon korjaus vaikuttaa negatiivisesti muutoin kuin välillisesti (ei vain koko maan laskennan kautta) tai joissa kuuleminen on muutoin asian selvittämiseksi tarpeen. Lopullisesti kunta- ja aluekohtainen euromääräinen vaikutus rahoitukseen selviää kuitenkin vasta siirtolaskelmasta, jossa on otettu huomioon kaikki tehdyt korjaukset.

Korjausten ei arvioida olevan koko maan tasolla mittaluokaltaan suuria. Koska oikaisuvaatimukset ja erilliset kustannustietojen korjaukset vaikuttavat kuntien valtionosuuden ja hyvinvointialueiden rahoituksen muodostumiseen ja kokonaismäärään, ne tullaan huomioimaan seuraavassa mahdollisessa valtion lisätalousarvioesityksessä.

2.4 Valtiovarainministeriön päätös hyvinvointialueiden vuoden 2024 rahoitusta koskevan päätöksen muuttamisesta (26.6.2024)

Hyvinvointialueille myönnettiin 21.12.2023 tehdyllä valtiovarainministeriön päätöksellä (VN/35020/2023) rahoituslain mukaista yleiskatteellista rahoitusta varainhoitovuodelle 2024 yhteensä 24 083 454 389 euroa. Rahoituksen taso perustui rahoituslain 34 S:n perusteella vuoden 2023 tarkistettuun koko maan rahoituksen tasoon.

Kunnilta hyvinvointialueille siirtyvät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannukset ovat tarkentuneet vuoden 2024 kuntien peruspalvelujen valtionosuuspäätöksistä ja hyvinvointialueiden vuoden 2024 rahoituspäätöksistä tehtyjen oikaisuvaatimusten ja muiden päätösten perusteena olevien tietojen korjausten johdosta annettujen päätösten perusteella. Siirtyvät kustannukset ovat tarkentuneet yhteensä 559 000 euroa suuremmiksi kuin mitä ne 21.12.2023 tehdyn rahoituspäätöksen perusteella olivat.

Rahoituslain 34 S:n mukaan hyvinvointialueiden koko maan tason rahoitus pohjautuu kunnilta siirtyneisiin vuoden 2022 sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen kustannuksiin. Lisäksi hyvinvointialueiden rahoituksessa huomioitavat hyvinvointialuekohtaiset siirtymätasaukset määritellään kunnilta siirtyneiden vuoden 2021 ja 2022 kustannusten perusteella (rahoituslain 35 S 6 mom.). Kuntien siirtyviin kustannuksiin tehtävillä korjauksilla on siten vaikutusta myös hyvinvointialueen rahoitukseen.

Siirtyvien kustannusten tarkentumisen johdosta hyvinvointialueiden vuoden 2024 koko maan tason rahoituksen tulisi olla 553 625 euroa suurempi kuin mitä edellä mainitun rahoituspäätöksen mukaan. Hyvinvointialueiden rahoitukseen vuodelle 2024 varattuun määrärahaan on tämän johdosta esitetty lisäystä valtion vuoden 2024 toiseen lisätalousarvioon. Eduskunta hyväksyi lisätalousarvion 24.6.2024 ja sitä sovelletaan 1.7.2024 lukien.

Liite 1. Maksuerittely hyvinvointialueiden vuoden 2024 rahoituksen elokuun, syyskuun, lokakuun, marraskuun ja joulukuun kuukausieristä

Hyvinvointialue	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu	Marraskuu	Joulukuu
Helsingin kaupunki	179 966 980	179 966 980	179 966 980	179 966 980	179 966 980
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	70 748 539	70 748 539	70 748 539	70 748 539	70 748 539
Länsi-Uusimaan hyvinvointialue	117 940 192	117 940 192	117 940 192	117 940 192	117 940 192
Itä-Uusimaan hyvinvointialue	25 955 241	25 955 241	25 955 241	25 955 241	25 955 241
Keski-Uusimaan hyvinvointialue	53 194 863	53 194 863	53 194 863	53 194 863	53 194 863
Varsinais-Suomen hyvinvointialue	137 918 965	137 918 965	137 918 965	137 918 965	137 918 965
Satakunnan hyvinvointialue	66 412 431	66 412 431	66 412 431	66 412 431	66 412 431
Kanta-Hämeen hyvinvointialue	49 338 702	49 338 702	49 338 702	49 338 702	49 338 702
Pirkanmaan hyvinvointialue	151 741 135	151 741 135	151 741 135	151 741 135	151 741 135
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	59 540 155	59 540 155	59 540 155	59 540 155	59 540 155
Kymenlaakson hyvinvointialue	55 221 407	55 221 407	55 221 407	55 221 407	55 221 407
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	38 369 798	38 369 798	38 369 798	38 369 798	38 369 798
Etelä-Savon hyvinvointialue	47 301 505	47 301 505	47 301 505	47 301 505	47 301 505
Pohjois-Savon hyvinvointialue	80 196 796	80 196 796	80 196 796	80 196 796	80 196 796
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue	51 995 237	51 995 237	51 995 237	51 995 237	51 995 237
Keski-Suomen hyvinvointialue	79 474 583	79 474 583	79 474 583	79 474 583	79 474 583
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	60 624 528	60 624 528	60 624 528	60 624 528	60 624 528
Pohjanmaan hyvinvointialue	52 420 504	52 420 504	52 420 504	52 420 504	52 420 504
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue	20 798 539	20 798 539	20 798 539	20 798 539	20 798 539
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	120 285 676	120 285 676	120 285 676	120 285 676	120 285 676
Kainuun hyvinvointialue	24 952 592	24 952 592	24 952 592	24 952 592	24 952 592
Lapin hyvinvointialue	61 275 983	61 275 983	61 275 983	61 275 983	61 275 983
Manner-Suomi yhteensä	1 605 674 351	1 605 674 351	1 605 674 351	1 605 674 351	1 605 674 351

Alkuperäisen vuoden 2024 rahoituspäätöksen mukaisesti Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen rahoituksen määrä kuukausittain oli 60 629 721 euroa. Näin ollen päivitetyn rahoituslaskelmatiedon mukaan hyvinvointialue saa rahoitusta 1.8.2024 alkaen 5193 euroa vähemmän kuukaudessa.

2.5 Korkoriskien hallinta, nostetut talousarviolainat ja tehdyt korkosuojaukset

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue teetti syksyllä 2023 korkoriskienhallinnan strategiakartoituksen lainasalkkuanalyyseineen. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen korkoriskikokonaisuus sekä sen onnistunut hallinnointi ovat kriittisen tärkeä tekijä hyvinvointialueen tulevan talouskehityksen kannalta.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen yhteistyökumppanina korkoriskien hallinnan ja lainasalkkuanalyysin osalta toimii objektiivinen, pankeista riippumaton taho Operandi Oy, jolla on pitkäaikainen kokemus rahoitusmarkkinoista.

Operandi Oy:n katsaus talous- ja korkomarkkinatilanteesta euroalueella lokakuussa 2024

Euroalueen talous kasvoi hieman odotettua paremmin Q2:n aikana (+0,6 % vuositasolla) ja myös edellisen kvartaalin lukuja tarkistettiin hieman ylöspäin (+0,5 % vuositasolla). Samaan aikaan Yhdysvaltain talouskasvu on jatkunut alkuvuoden 2024 aikana vahvana ollen Q2:n aikana +3,0 % (vuositasolla). Työmarkkinatilanne jatkuu edelleen kohtalaisen hyvänä Euroopassa. Tuoreimmat talouskasvuluvut osoittavat edelleen hyvää talouskasvua Yhdysvalloissa ja työmarkkinatilanne jatkuu vahvana. USA:n maatalouden ulkopuolisen sektorin työpaikkojen määrä nousi syyskuussa 254 000:lla eli paljon odotettua 140 000:n lukemaa enemmän. Elokuun lukuja (142 000) tarkistettiin hieman paremmiksi (159 000:een). Työttömyysaste laski syyskuussa 4,1 %:iin (elokuussa 4,2 %). Palkat nousivat +4,0 % vuositasolla (elokuussa +3,9 %). Tuorein raportti osoittaa, että pelätty työmarkkinatilanteen nopea heikentyminen Yhdysvalloissa ei välttämättä ole toteutumassa ihan lähiaikoina.

Inflaatio pysyi kesällä 2024 euroalueella +2,5 - +2,6 %:ssa vuositasolla. Alkusyksyn aikana inflaatio on laskenut alle 2 %:iin ja oli syyskuussa +1,7 % vuositasolla. Pohjainflaatio pysyy edelleen sitkeästi n. 3 %:ssa. Euroopan keskuspankki on varoitellut, että inflaatio saattaa kiihtyä hieman loppuvuoden aikana, kun energiahintojen rajuhkon laskun vaikutukset kuluttajahintojen laskuun lakkaavat. Inflaatiopaineet eivät ole näin ollen poistuneet kokonaan. Yhdysvalloissa inflaatio on laskenut kesän aikana lisää ja oli syyskuussa +2,4 %.

Euroopan keskuspankki laski 17.10. talletuskorkoa odotetusti 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin. Ohjauskorko laski 3,40 %:iin. EKP ei edelleenkaan sido käsiään tiettyyn ennalta määriteltyyn korkopolkuun. Pääjohtaja Lagarde korosti edelleen päätösten riippuvuutta tulevasta datavirrasta (data dependent). Lisäksi keskuspankki kommentoi, ettei inflaatiokuvassa ole tapahtunut merkittävää muutosta kesän aikana.

Yhdysvaltain keskuspankki Fed laski 18.9. ohjaukorkoa 0,5 %:lla ja signaloi selkeästi, että lisää koronlaskuja on tiedossa loppuvuoden ja alkuvuoden 2025 aikana. Fed haluaa varmistaa, ettei hyvä talouskasvu ja siten työmarkkinatilanne heikkenisi nopeasti. Fedin pääjohtaja Powellin mukaan Yhdysvaltain talous on hyvässä kunnossa, ja keskuspankki pyrkii rahapolitiikalla pitämään sen hyvässä kunnossa. Koronlasku oli ensimmäinen sitten kevään 2020.

Korkomarkkinoilla odottava tilanne loivalla laskuvireellä jatkuu.

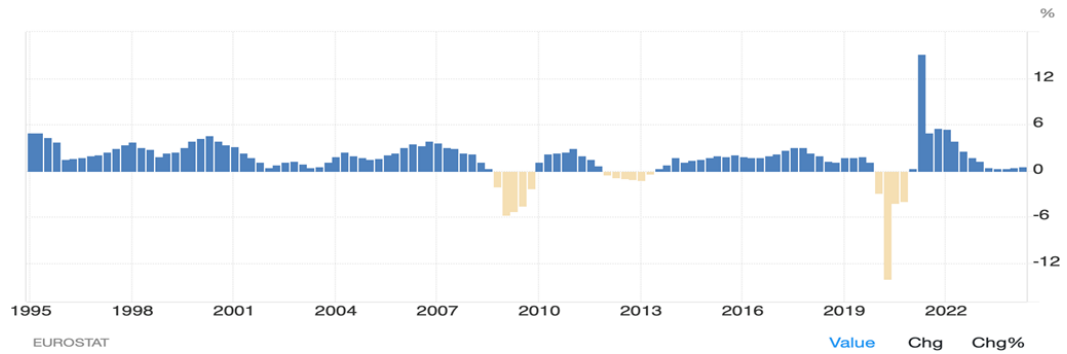
Korkofutuurimarkkinoilla hinnoitellaan lisää koronlaskuja Ekp:n suunnalta vielä loppuvuoden aikana. Koronlaskut ovat pitkälti jo hinnoissa, joten katseet ovat korkofutuurimarkkinoiden ennusteissa ja tuottokäyrän kehityksessä.

Markkinoiden odotuksia kuvastaa korkofutuurioteerauksista johdettu FRA-käyrä, joka hinnoittelee ensi vuodelle sekä vuodelle 2026 prosentin nykyistä korkotasoa alhaisempia korkoja (ks. graafi 3).

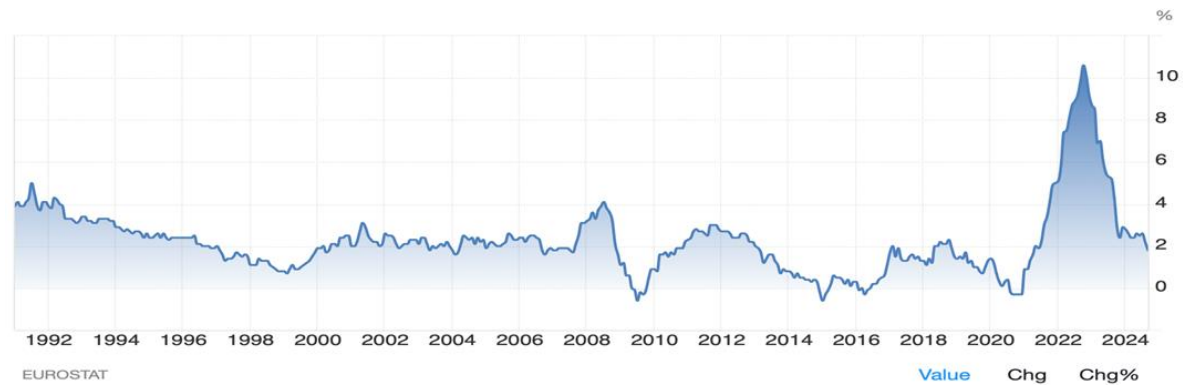
Geopoliittinen riski on kasvanut merkittävästi ja tilanne voi kehittyä yhä huonompaan suuntaan, mikä osaltaan kasvattaisi inflaatiopaineita lisää. Näkymät ovat hyvin ristiriitaisia eritoten inflaation ja keskuspankkien rahapoliittisen tahtotilan ja tulevaisuuden osalta. Yksi merkittävä huolenaihe Yhdysvaltain taloudessa on kuluttajien nopeasti kasvanut velkaantuneisuus, mikä on selkeä uhka kasvunäkymille. Toistaiseksi kyseinen uhkakuva ei ole toteutunut.

Indikaattori	USA	Euroalue
talouskasvu BKT v/v %	3	0,6
inflaatio % per annum	2,4	1,7
pohjainflaatio %	3,3	2,7
työttömyysaste %	4,1	6,4
ohjaukorko %	5,00	3,4
valtionvelka % bkt:stä	122	88,6

Taulukko 1: Keskeisimmät talousindikaattorit Yhdysvalloissa ja Euroalueella Q2/2024 ja elo-syyskuu 2024. (Lähde: Tradingeconomics.com)

Kuva 3: Bkt-kasvu 1995–2024 euroalueella. (Lähde: Tradingeconomics.com)

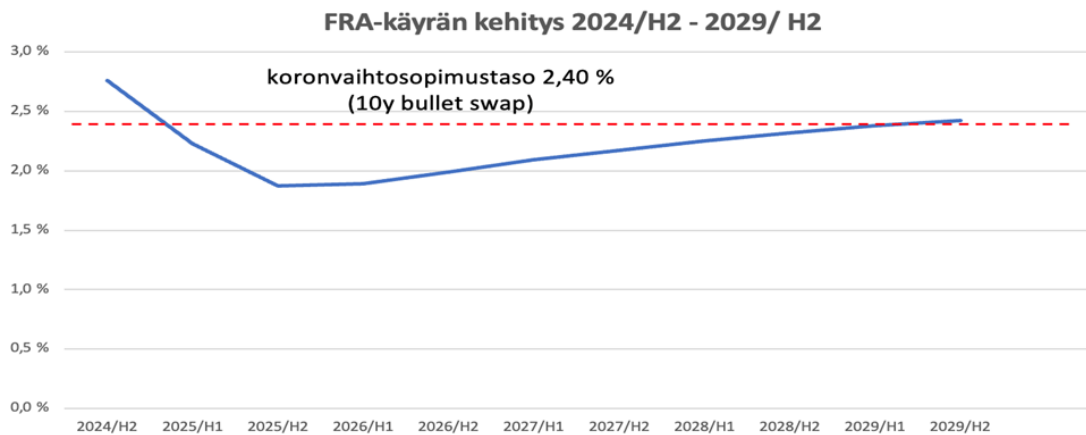
Kuva 4: Euroalueen inflaatio 1991 – 9/2024. (Lähde: Tradingeconomics.com)

Korkomarkkinatilanne

Korkomarkkinoilla sekä lyhyiden että pitkien korkojen tasot lähtivät selvään nousuun vuonna 2022. Euroopan keskuspankki aloitti kiristävän rahapolitiikkansa heinäkuussa 2022, jolloin ohjaukorkoa nostettiin ensimmäistä kertaa yli 11 vuoteen.

Koronnostosykli kiihtyi syksyn 2022 aikana ja koronnostoja jatkettiin aina syyskuulle 2023 asti, jolloin ohjaukorko nostettiin 4,5 %:iin. Euribor-korkojen nousu taittui laskuun marras-joulukuussa 2023 alhaisempien inflaatiotasojen sekä suotuisampien inflaationäkymien myötä. Lisäksi korkofutuurimarkkinoiden ennusteet tulevasta 3 kuukauden euriborkorosta maltillistuivat tuntuvasti. Inflaation palauduttua lähelle keskuspankin tavoitetasoa, laski EKP ohjaukorkoa ensimmäistä kertaa 6.6.2024-kokouksessaan 4,25 %:iin. Euroopan keskuspankki on jatkanut koronlaskuja ja ohjaukorkoja laskettiin myös 17.10. kokouksessa 3,40 %:in tasolle (talletuskorko 3,25 %).

Kesän ja syksyn 2024 aikana markkinakorkojen lasku on jatkunut. Myös pitkä korko laski vielä loppukesän aikana, mutta on sittemmin noussut 2 %:sta 2,30 %:n tasolle. Markkinatilanne on tällä hetkellä epäselvä ja odottava. Korkofutuurimarkkinat hinnoittelevat lisää koronlaskuja euroalueelle loppuvuodelle 2024 sekä ensi vuodelle. Markkinoiden odotuksia kuvastaa korkofutuurioteerauksista johdettu FRA-käyrä, joka hinnoittelee alhaisempia korkotasoja (3kk euribor) ensi vuodelle ja vuodelle 2026 prosentoin nykyistä korkotasoa alhaisempia korkoja. Korkofutuurimarkkinat hinnoittelevat lisää koronlaskuja euroalueelle loppuvuodelle 2024. Markkinoiden odotuksia kuvastaa korkofutuurioteerauksista johdettu FRA-käyrä, joka hinnoittelee alhaisempia korkotasoja (3kk euribor) kuluvalle ja ensi vuodelle sekä vuosille 2026–2029 yli prosentoin nykyistä korkotasoa alhaisempia korkoja.

Kuva 5: FRA-käyrä 2024-2029. Korkofutuurimarkkinoiden ennuste 3kk euribor korosta (sininen käyrä) sekä 10-vuoden koronvaihtosopimustaso bullet-lainalle (Lähde: Ice.com)

Pitkien korkojen lasku näkyy ja on näkynyt myös koronvaihtosopimuskoroissa (swap). Esim. 10-vuoden swap-korko on +2,40 % (ref. 29.10.2024) bullet-lainalle tasalyhenteisen lainan suojauksen hinta vastaavasti +2,33 %. Jos ko. suojausoperaatio tehdään, niin voidaan kiinnittää korko reilun prosentin "alennuksella" eli noin 0,6 % markkinakorkoa alempaan tasoon.

Swap-käyrän jyrkkä lasku noin 15 vuodelta kohdalla on tasoittunut, mutta edelleen todella pitkät, tulevaisuudesta alkavat korkosuojat ovat hämmästyttävän edullisia (esim. 15y15 eli 15 vuoden päästä alkava 15 vuoden pituinen suoja on tasolla 1,95 % (ref. 29.10.2024). Em. sopimus kävi 0,90 %:n tasoilla 12/2022!

Hyvinvointialueen lainasalkku lokakuussa 2024, salkun korkoriski sekä sen suojaaminen

Hyvinvointialueen lainasalkku koostuu vaihtuvan koron lainoista, yhteismäärältään tarkasteluhetkellä 88,38 miljoonaa euroa (63 %) sekä kiinteän koron lainoista, yhteismäärältään 52,47 miljoonaa euroa (37 %). Lisäksi avoimia hyvinvointialuetodistuksia oli tarkasteluhetkellä 10 miljoonan euron edestä. Vaihtuvan koron lainoja on nostettu niin 3 kuukauden, 6 kuukauden kuin 12 kuukauden euriborissakin. Vaihtuvan koron lainoista kaksi on bullet-lainoja ja loput kuusi ovat tasalyhenteisiä.

Lainasalkun korkoriskin suojaamiseksi on tehty yhteensä 7 kpl korkosuojia, joista kaksi on tehostettuja korkovyöhykesopimuksia, joissa suoja korkojen nousun osalta päättyy tasoilla 3,5 % tai 4 %. Korkojen noustessa em. tasojen päälle, antavat sopimukset kuitenkin reilun kahden prosentin alennuksen vaihtuvan koron tasoon. Suoraan lainasalkun korkoriskiä suojaavia sopimuksia on 5 kpl. Em. sopimuksista kaksi alkaa vuodesta 2028 suojaten tulevaa riskiä. Lainasalkun suojausaste on ja pysyy noin 70 prosentin tasolla seuraavat 1,5 vuotta. Tämä kuitenkin ilman tulevaa lainanottoa. Tulevat rahoitusprojisoinnit sekä lainanotto ovat täsmentymässä tätä kirjoitettaessa, mutta velkamäärän kasvu on todennäköistä. Lainasalkun olemassa olevien lainojen lyhentyessä ja päättyessä, tarkoittaa tämä sitä, että tuleva bruttolainanotto on merkittävä.

Uusia lainoja nostettaessa analysoidaan aina kustannustehokkain vaihtoehto pitäen sisällään myös laskennan siitä, onko vaihtuvan koron laina sekä sille tehtävä erillinen suojaus edullisempi kuin suora kiinteän koron laina. Korkosuojat tehdään lähtökohtaisesti aina suoraan lainakohtaisina suojina ja tehtävä suojaus kilpailutetaan yhteistyöpankkien välillä. Hyvinvointialueen lainasalkun suojausastetta on nostettu kevään ja kesän 2024 aikana hyödyntäen korkomarkkinoiden tällä hetkellä tarjoamaa alennusta vallitsevaan euriborin tasoon nähden. Merkittävä tuleva rahoitustarve huomioiden tulee tulevan rahoituksen suojaukseen myös kiinnittää kasvavaa huomiota korkomarkkinatilannekehitys huomioiden.

2.5.1 Talousarviolainat

Aluevaltuusto on päättänyt 29.01.2024 § 6, että talousjohtajalle vahvistetaan pitkäaikaisten lainojen lainanottovaltuudeksi 51,7 milj. euroa. Aluehallitus on 27.11.2023 § 482 tehnyt päätöksen Perhekeskus Aallokkoa koskevasta kaupasta. Hyvinvointialue kilpailutti kesäkuussa 2024 pitkäaikaisen lainan Aallokon vuoden 2024 maksuerien rahoittamiseksi.

Pitkäaikaista lainaa saa nostaa vain investointimenojen rahoittamiseen. Todetaan, että lainanotto tapahtuu valtioneuvoston myöntämän lainanottovaltuuden puitteissa. Vuoden 2024 osalta Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen lainanottovaltuus on 82 407 000 euroa.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue lähetti 23.05.2024 lainatarjouspyynnön Kuntarahoitus Oyj:lle, OP Etelä-Pohjanmaalle, Danske Bankille ja Nordea Bank Oyj:lle alla olevin tiedoin.

Laina

Lainamäärä 25 milj. euroa.

Korkoindikaatio 5.6.2024 klo 12.00

Lainan nosto tapahtuu yhdessä erässä. Alustava nostopäivä arviolta viikolla 29/2024.

Vaihtoehto 1:

Laina-aika 10 vuotta.

Kiinteä korko

Kertalyhenteinen laina-ajan päättyessä

Vaihtoehto 2:

Laina-aika 10 vuotta.

Viitekorko 6 kk euribor (tod./360)

Kertalyhenteinen laina-ajan päättyessä

Rahoittajan tulee eritellä mahdolliset ylimääräiset kulut, jos lainaan tehdään ylimääräisiä lyhennyksiä tai laina maksetaan pois ennenaikaisesti.

Danske Bank, Nordea Bank Oyj ja Kuntarahoitus Oyj toimittivat lainatarjoukset määräajassa. Op Etelä-Pohjanmaa ilmoitti 7.6.2024, että he eivät jätä lainatarjousta.

Tulleiden tarjousten perusteella talousjohtaja päätti hyväksyä Kuntarahoitus Oyj:n lainatarjouksen, jossa lainan korko on 6 kk:n euribor + 0,42 %, korko on voimassa 10 vuotta. Kuntarahoituksen luotoissa on käytössä kokonaiskoron nollalattia. Luotto tulee olla kokonaisuudessaan nostettu 30.8.2024 mennessä. Luoton nostosta ei peritä kuluja.

Hallinnollinen päätös: Talousjohtajan viranhaltijapäätös 27/2024 (10.6.2024)

2.5.2 Korkosuojaukset

Alkuvuoden aikana on tehty kaksi uutta lainakohtaista korkosuojausta korkojen nousulta suojautumiseksi.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen lainasalkun suojausastetta oli tarpeen vahvistaa, ettei suojausaste olisi pienentynyt tulevan lainannostotarpeen myötä.

Korkomarkkinakehitys on tällä hetkellä epäselvää ja odottavaa. SWAP-tasot antavat reilun 1–1,5 % alennuksen vallitsevaan euriboriin, joten tilanne hyödynnettiin tekemällä suojaukset kahteen lainaan.

Ensimmäinen suojaus tehtiin 8.4.2024 Kuntarahoituksen lainalle 18722/17. Suojaus hyödyntää käännteistä swapkäyrää ja tehdyn suojauksen myötä lainasalkun suojausaste nousee 63 %:iin.

Tehdyn korkosuojauskilpailutuksen voitti Kuntarahoitus Oyj.

Suojatun lainan pääoma: EUR 10.200.002

Lyhennysohjelma: EUR 1.133.333 vuosittain alkaen 10.11.2024

Sopimuspäivä: 08.04.2024

Arvopäivä: 10.05.2024 (forward start)

Eräpäivä: 10.11.2032 (8v6kk)

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue maksaa: **Kiinteää korkoa 2,682 %** 8v6kk (tod/360), neljännesvuosittain (10.2, 10.5, 10.8. ja 10.11.)

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue vastaanottaa: 3kk Euriboria (tod/360), neljännesvuosittain (10.2, 10.5, 10.8. ja 10.11.)

Hallinnollinen päätös: Talousjohtajan viranhaltijapäätös 2/2024 (10.4.2024)

Toinen suojaus tehtiin 1.7.2024 Kuntarahoituksen lainaan 19008/17.

Korkosuojauskilpailutuksen voitti Kuntarahoitus Oyj.

Suojatun lainan pääoma: EUR 11.988.892

Lyhennysohjelma: EUR 252.777 puolivuosittain alkaen 29.1.2025

Sopimuspäivä: 01.07.2024

Arvopäivä: 29.07.2024 (forward start)

Eräpäivä: 29.01.2038 (13v6kk)

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue maksaa: Kiinteää korkoa 2,826 % 13v6kk (tod/360), neljännesvuosittain (29.1, 29.4, 29.7. ja 29.10.)

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue vastaanottaa: 3kk Euriboria (tod/360),

neljännesvuosittain (29.1, 29.4, 29.7. ja 29.10.)

Hallinnollinen päätös: Talousjohtajan viranhaltijapäätös 33/2024 (1.7.2024)

2.5.3 Lyhytaikaiset lainat

Hyvinvointialueen kassatilanteen kohentamiseksi nostettiin vs. talousjohtajan päätöksellä 25.10.2024 lyhytaikainen lainan hyvinvointialuetodistusohjelman kautta. Lainan määrä on 10 milj. euro ja se otettiin ajanjaksolle 25.10.2024-24.1.2025. Korkeus on 3,16 %.

Hallinnollinen päätös: vs. talousjohtajan viranhaltijapäätös 34/2024 (23.10.2024)

3 UTV-ohjelma

Aluehallitus nimesi 20.9.2022 § 265 talouden tasapainottamistyöryhmän sekä täydensi talouden tasapainottamistyöryhmän kokoonpanoa päätöksellään 27.3.2023. Talouden tasapainottamistyöryhmä linjasi 3.10.2022 kokouksessaan, että vuosille 2023–2026 laaditaan talouden tasapainottamisohjelma, jonka valmistelussa on mukana myös ulkopuolinen asiantuntija.

Talouden tasapainottamistyöryhmän jäsenet ovat:

- Lasse Hautala, aluehallituksen puheenjohtaja, työryhmän puheenjohtaja
- Sami Keskinen, aluehallituksen 1. varapuheenjohtaja
- Anneli Jäättänenmäki, aluehallituksen 2. varapuheenjohtaja
- Sirkka Penttilä, aluehallituksen jäsen
- Paula Risikko, aluevaltuuston puheenjohtaja
- Esko Lehtimäki, aluevaltuuston 1. varapuheenjohtaja
- Riitta Kangasluoma, aluehallituksen jäsen
- Aarne Heikkilä, aluevaltuuston 3. varapuheenjohtaja
- Jaakko Niemistö, talous- ja investointilautakunnan puheenjohtaja
- Harri Koskela, talous- ja investointilautakunnan varapuheenjohtaja
- Tero Järvinen, hyvinvointialuejohtaja
- Kirsti Kähärä, lääketieteen professiojohtaja, johtajaylilääkäri
- Kaija-Riitta Suonsyrjä, hoitotieteen professiojohtaja, johtajaylihoitaja
- Tanja Penninkangas, sosiaalityön professiojohtaja, sosiaalijohtaja
- Tiina Perä, terveys- ja sairaanhoitopalveluiden toimialuejohtaja
- Carita Liljamo, terveys- ja sairaanhoitopalveluiden toimialueylihoitaja
- Päivi Saukko, perhe- ja sosiaalipalveluiden toimialuejohtaja
- Tarja Palomäki, Ikäihmisten palveluiden toimialuejohtaja
- Harri Setälä, pelastustoimen toimialuejohtaja, pelastusjohtaja
- Tommi Niemi, hallinto- ja strategiapalveluiden toimialuejohtaja
- Anu Helin, talousjohtaja
- Heli Hämeenniemi, talouspäällikkö (controller-toiminnot), työryhmän sihteeri

Ulkopuolisena konsultteina UTV-ohjelman laadinnassa toimivat FCG Finnish Consulting Group Oy edustajat HT, johtaja Eero Laesterä ja MBA, johtava asiantuntija Heli Silomäki.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle laadittiin Uudistus-, tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelma (UTV-ohjelma) vuosille 2024–2026. UTV-ohjelmasta on muodostettu laaja-alainen strateginen ohjelma, joka on kytketty sote-uudistukseen, Vahva ja välittävä Suomi-hallitusohjelmaan, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen voimassa oleviin strategioihin, hankkeisiin sekä valmistuneisiin/valmistumassa oleviin muihin selvityksiin.

Uudistus-, tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelma koostuu sisällöllisesti kahdesta toisiaan tukevasta osiosta:

Osio 1 tähtää 50 miljoonan sopeutustoimiin, joita voi tarkastella rakenteellisina, taloudellisia säästöjä aikaansaavina keinoina. Arkikielessä voidaan ajatella, että nämä kokonaisuudet tähtäävät toimintakulujen kehityksen jarruttamiseen.

Osio 2 hyödyntää Valtioneuvoston 23.3.2023 myöntämän avustuksen toiminnan kehittämiseen ja vakiinnuttamiseen. Avustuksen kokonaismäärä on 13 897 849 euroa ja avustus on käytettävissä 31.12.2025 mennessä. Arkikielessä voidaan ajatella, että nämä kokonaisuudet tähtäävät toimi- ja palvelualojen tunnistamiin laaja-alaisiin kehittämistoimiin, jotka edesauttavat samalla myös osion 1 edistämistä. Osion 2 ehdotukset on valmisteltu yhteistyössä toimi- ja palvelualueiden esihenkilöiden kanssa. Toiminnan vakiinnuttamisen ja kehittämisen osalta on määriteltäviä toimenpiteitä yhteensä 13 448 800 euron arvosta. Lisäksi on käytettävissä 449 049 euroa myöhemmin määriteltäviin toimenpiteisiin.

UTV-ohjelmaa on valmistelu laaja-alaisesti osallistaen

- Prosessi käynnistyi yhteisellä talouden ja toimintaympäristön tilannekuvalla (valtuusto- ja henkilöstötilaisuus)
- Prosessiin on kuulunut luottamushenkilö- ja virkajohdon haastattelut
- Henkilöstö osallistui talouden tasapainottamiskeinojen ideointiin henkilöstökyselyllä
- Talouden tasapainottamistyöryhmä on toiminut ohjausryhmänä, kokouksia on ollut yhteensä seitsemän UTV-ohjelman laadinnan aikana
- Talouden tasapainottamistyöryhmä, hyvinvointialueen johtoryhmä ja aluehallitus pitivät elokuussa UTV-ohjelmaan liittyvän seminaarin
- Valtuutetuille, lautakunnan jäsenille ja hyvinvointialueen johtoryhmälle järjestettiin info- ja keskustelutilaisuus elokuussa UTV-ohjelman tilannekuvaan liittyen
- Aluevaltuusto ja hyvinvointialueen johtoryhmä pitivät syyskuussa valtuustoseminaarin ja lokakuussa valtuuston aamukoulun UTV-ohjelmaan liittyen

UTV-ohjelman pääviestit ovat:

- Eteläpohjalainen ei jää ilman palveluita > palvelumuodot muuttuvat ja monipuolistuvat > palvelutarpeen mukaiset palvelukanavat. Palveluita on mahdollista saada yhä enemmän digitaalisesti.
- Tasapainoinen talous - UTV-ohjelmalla pyritään turvaamaan palvelujen ja henkilöstön saatavuus, riittävyys ja pysyvyys hyvinvointialueen itsehallinto varmistaen Etelä-Pohjanmaalla.
- Asukkaiden palveluihin kohdistuvat muutokset tehdään hallitusti.
- Toteutetaan organisaatiossa integraatiota & katsotaan kokonaisuutta hyvinvointialuetasoisesti kuntarajoista riippumatta, jätetään osaoptimointi pois.

UTV2-ohjelman laatiminen

- Aluehallitus 21.10.2024 § 306, tavoiteaikataulu 02/2025
- Lisää laaja-alaisia, vaikuttavia, palvelurakenteisiin kytkeytyviä ja toimeenpantaessa tosiasiallisesti kustannussäästöjä nopeasti tuottavia toimenpiteitä

3.1 Toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen myönnetty avustus

UTV-ohjelman osio 2 hyödyntää Valtioneuvoston 23.3.2023 myöntämän avustuksen toiminnan kehittämiseen ja vakiinnuttamiseen. Avustuksen kokonaismäärä on 13 897 849 euroa ja avustus on käytettävissä 31.12.2025 mennessä. Arkikielessä voidaan ajatella, että nämä kokonaisuudet tähtäävät toimi- ja palvelualojen tunnistamiin laaja-alaisiin kehittämistoimiin, jotka edesauttavat samalla myös osion 1 edistämistä (osio 1 mukaisia toimenpiteitä ei ole sisällytetty talousarvioon).

Avustuksen käyttö

- Eduskunta on 1.3.2023 hyväksynyt hallituksen esityksen vuotta 2023 koskevaksi lisätalousarvioksi (HE 325/2022 vp). Lisätalousarvioon sisältyy 350 miljoonan euron määräraha hyvinvointialueille, HUS-yhtymälle ja Helsingin kaupungille myönnettäviin valtionavustuksiin.
- Avustukseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001). Avustuksen myöntämisperusteita ja käyttöä täsmennettäisiin tällä asetuksella. Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan 27.3.2023 ja olevan voimassa 31.12.2025 saakka.
- Määrärahaa ei voi käyttää suoraan hyvinvointialueiden lakisääteisiin tehtäviin, mutta se antaa mahdollisuuden rahoittaa toiminnan käynnistämiseen liittyviä kustannuksia,

jolloin yleiskatteista rahoitusta voidaan ohjata enemmän lakisääteisten tehtävien hoitamiseen

- Ei omavastuuta, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen saaman avustuksen määrä on 13 897 849 euroa.
- Avustuksen saajat saavat käyttää avustusta muutos- ja tuottavuusohjelmansa tai sitä vastaavaan ohjelman käyttökohteisiin, joihin liittyvät kustannukset ovat kertaluonteisia tai tilapäisiä
- Ohjelmilla tarkoitettaisiin avustuksen saajan toiminnan muutokseen ja talouden tasapainottamiseen liittyviä ohjelmia, jotka perustuvat valtionavustuksen saajan strategian toimeenpanoon (esimerkiksi hyvinvointialuestrategia).
- Ohjelmien tulisi olla lähtökohtaisesti hallintosäännön mukaisesti hyväksytyjä esimerkiksi aluevaltuustossa tai -hallituksessa, mutta ohjelmiin sisältyvien toimenpiteiden kustannuksia voitaisiin sisällyttää avustuksella maksettaviksi taannehtivasti jo 8.3.2023 alkaen.
- Ohjelmaan sisältyvät toimenpiteet eivät saa olla ristiriidassa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 22 §:n perusteella määriteltyjen sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisia tavoitteiden tai pelastustoimen järjestämisestä annetun lain (613/2021) 8 §:n perusteella määriteltyjen pelastustoimen valtakunnallisia tavoitteiden kanssa.

Vuoden 2024 talousarvio pitää sisällään 8,4 milj. euroa toiminnan vakiinnuttamis- ja kehittämiseen liittyvää avustusta.

Palveluketjujen ja -kokonaisuuksien sekä niitä koskevan tiedolla johtamisen kehittämiseen

- Avustuksen käyttö voisi siis liittyä palveluiden integraation kehittämiseen sekä ennaltaehkäisyä ja peruspalveluita vahvistavaan toiminnan muutokseen sekä näitä tukeviin tiedolla johtamisen kehittämishankkeisiin.

Digitaalisten ja etäpalvelujen sekä muiden palvelukanavaratkaisujen suunnitteluun ja toteutukseen

- Muilla palvelukanavaratkaisuilla tarkoitettaisiin myös kotiin vietävien palveluiden kehittämistä. Hyväksyttävää kustannuksia voisivat olla myös käyttökohteen mukaisista toimenpiteistä aiheutuvat toteutuskustannukset, kuten sähköisten palveluiden ja tietojärjestelmien kehitys-, investointi- ja käyttöönottokustannukset.

Palveluverkkoa ja toimitiloja koskevaan selvitykseen ja niiden muutoksista aiheutuviin kustannuksiin

- Hyväksyttäviä kustannuksia voisivat olla esimerkiksi ylimääräiset kustannukset, jotka aiheutuvat palveluverkkoa koskevista muutoksista, kuten irtisanomisajan ylimääräiset vuokratkustannukset tai toimipaikkaverkoston rationalisoinnin edellyttämät menot.

Tukipalveluihin liittyvien organisoitien suunnitteluun ja toteutukseen

- Hyväksyttäviä kustannuksia olisivat myös käyttötarkoituksen edellyttämä osakkeiden ja osuuksien hankinta. Tällä halutaan varmistaa esimerkiksi välttämättömät inhouseyhtiöjärjestelyt.

Tieto- ja viestintätekniisten ratkaisujen kehittämiseen ja toteutukseen

- Avustusta voisi käyttää myös asiakas- ja potilastietojärjestelmien yhtenäistämisen tai hankintojen kustannuksiin. Tämän käyttökohteen osalta valtionavustuksen saajan olisi erityisen huolellisesti suunniteltava hankekokonaisuudet niin, että lähtökohtaisesti samaan käyttötarkoitukseen ei ole jo käytetty rahoitusta uudistuksen valmisteluvaihteeseen myönnettyistä valtionavustuksista.

Henkilöstön riittävyyteen, saatavuuteen, työnjakoon ja osaamiseen liittyvään kehittämiseen

- Käyttökohteita voisivat olla myös kehittämis- ja koulutushankkeet, joita toteutetaan yhdessä oppilaitosten tai järjestöjen kanssa. Työnjaolla viitattaisiin eri henkilöstöryhmien työnjaon ja yhteistyön kysymyksiin

Johtamisen, esimiestyön sekä työhyvinvoinnin edistämiseen

- Esimerkiksi avustusta voisi käyttää toimenpiteisiin, joilla pyritään vaikuttamaan työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden edistämiseen, henkilöstön sairauspoissaolojen vähentämiseen liittyviin toimenpiteisiin, fyysistä toimintakykyä parantaviin toimiin ja työyhteisöjen kehittämiseen. Lakisääteisiin työnantajavelvoitteisiin tai palkkojen harmonisointiin avustusta ei voisi käyttää.

Asukkaiden, palveluiden käyttäjien ja henkilöstön osallisuuden sekä osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien edistämiseen

- Avustusta voisi käyttää esimerkiksi hyvinvointialueen yksin tai kuntien kanssa yhteistyössä toteuttamien asukastilaisuuksien, asukaspaneelien ja -raatien tai asukkaiden kehittäjäryhmätoiminnan kustannuksiin, ja asukkaiden ja henkilöstön sähköisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämiseen. Muita käyttökohteita voisivat olla esimerkiksi nuorille tai muulle rajatulle kohderyhmälle suunnatut vaikuttamistapahtumat. Avustusta ei voisi käyttää hyvinvointialueiden

lakisääteisten vaikuttamistoimielinten tai aluevaltuustojen poliittisten ryhmien toimintaan.

Toiminnan muun kuin 1–9 kohdassa tarkoitetun, niitä vastaavan vakiinnuttamisen edellyttämiin lisäkustannuksiin.

- Huomioitavaa lisäksi on, että toiminnan vakiinnuttamisen kohteet tulevat vaihtelevaan merkittävästi eri hyvinvointialueilla. Myös tästä syystä on perusteltua, että asetukseen sisältyisi ennalta arvaamattomien tilanteiden ja muutoskohteiden mahdollistava säännös. Kohtaa 10 tulisi kuitenkin tulkita suppeasti niin, että se koskee yksinomaan ja yksiselitteisesti niitä muutoskohteita, joiden voidaan perustellusti nähdä johtuvan uudistusta koskevan lainsäädännön toimeenpanosta ja jotka ovat kertaluonteisia ja tilapäisiä.

3.2 Valtiovarainministeriölle tehtävä raportointi muutosohjelman toteutumisesta

Talouden seurantaa toteutetaan hyvinvointialueella kuukausittain systemaattisesti

- Toimialueiden Taloustaitaja-tunneissa
- UTV-ohjelman toimenpiteiden raportointipalaverissa
- Lisäksi toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen liittyvien toimenpiteiden edistämistä sekä avustuksen käyttöä seurataan säännöllisissä kuukausittaisissa raportointipalaverissa.

Hyvinvointialue laati oman seurantataulukon UTV-ohjelman toimenpiteiden seuraamiselle sekä vakiinnuttamisrahoituksen liittyvien toimenpiteiden seuraamiseksi. Toimialueet ottivat seurantataulukon käyttöön. Toukokuussa Valtiovarainministeriö ilmoitti, että kaikille hyvinvointialueille tulee käyttöön yhteinen muutosohjelmien seurantataulukko, joka tulee ottaa käyttöön niin, että 1–6 kk osalta hyvinvointialueet raportoivat Valtiovarainministeriölle syyskuun puoleen väliin mennessä.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue raportoi 15.9.2024 mennessä Valtiovarainministeriölle muutosohjelman toimenpiteiden toteutumisen 1–6 kk osalta vuonna 2024. Seuraavassa raportoinnissa raportoidaan lisäksi toiminnan vakiinnuttamisen ja kehittämisen toimenpiteet.

Liitteenä 1 Muutosohjelman raportointi Valtiovarainministeriölle.

Yhteenvetoa raportoinnista:

- Muutosohjelman edistymisestä raportoitu 15.9.2024 mennessä, päivitetty syyskuun raportointia 17.10.2024
 - sisältää yhteensä 72 toimenpidettä
- Arvio toimenpiteiden toteutumisen todennäköisyydestä
 - Toimenpiteet kohdentuvat lähiterveyspalveluihin, ikäihmisten palveluihin, perhe- ja sosiaalipalveluihin ja tukipalveluihin
 - epätodennäköisiä 6 kpl, mahdollisia 11 kpl, todennäköisiä 20 kpl, erittäin todennäköisiä 24 kpl ja varmoja 9 kpl
 - 15.9.2024 mennessä raportoitiin kustannuskehitystä jarruttavien toimenpiteiden toteutuminen, parhaillaan raportointia laajennetaan toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen liittyviin toimenpiteisiin

Arviot VM:lle raportoitujen toimenpiteiden toteutumisesta

• **Toteutumisen todennäköisyys: epätodennäköinen (alle 30 %)**

- Sairaalapalvelujen hallinnollinen yhdistäminen
- Potilaat saavat erikoissairaanhoidon tarpeen mukaan tarkoituksenmukaisessa hoitopaikassa kustannusvaikuttavuus huomioiden Suunnitelmallisuuden lisääminen kiireettömässä hoidon järjestämisessä
- Hopeasiiven (Seinäjoki/Ylistaro) toiminnan muuttaminen yhteisölliseksi asumiseksi.
- Leporannan toiminnan muuttaminen yhteisölliseksi asumiseksi.
- Ylistaron vanhustenkotiyhdistyksen tilojen vuokraaminen (Ylistupa) HVA:lle ja yhteisölliseksi asumiseksi muuttaminen – kts. yllä liittyy Hopeasiiven muutosajatukseen
- Ensihoidon työaikajärjestelmän selvittäminen

• **Toteutumisen todennäköisyys: mahdollinen (31–50 %)**

- Vuokra- ja toimitilaneuvottelut kuntien kanssa
- Nopsa-linjan ja kiirevastaanoton toimintojen yhdistäminen
- Mielenterveys- ja päihdeasiakkaat saavat monialaiset palvelut ja vaikuttavan hoidon varhaisessa vaiheessa, oikea-aikaisesti ja tarpeen mukaisesti.
- Psykogeriatrisen yksikön perustaminen

- Mielenterveys- ja päihdepalvelujen asumispalvelun oman toiminnan vahvistaminen.
 - 18 vuotta täyttäneiden oman vaativan psykiatrisen kuntoutuksen yksikön perustamisselvitys
 - Suupohjan alueelle (Kauhajoki ja Teuva) tarve saada xx yhteisöllisen asumisen yksikköpaikkaa
 - Järvi-Pohjanmaan alueelle (Alajärvi ja Lappajärvi) tarve saada xxx yhteisöllisen asumisen yksikköpaikkaa
 - Paikallisen sopimisen yhdenmukaistaminen
Erilliskorvausten vähentäminen
 - Työssäolopäivien lisääminen
 - Tilojen vähennystavoite / vuokratkustannusten alentaminen 20 %
- **Toteutumisen todennäköisyys: todennäköinen (51–75 %)**
 - Sote-keskusten palveluvalikoiman yhtenäistäminen
 - Osastohoidon profilointi, kotona asumista ja kotiuttamista tukevat kuntouttavat vuodeosastopalvelut järjestetään tarpeenmukaisesti.
 - Sotetoimipisteiden muuttaminen jalkautuviksi palveluiksi 2024 alkaen.
 - Jalkautuvat palvelut, jotka täydentävät sote-keskuksia ja -toimipisteitä
 - Digitaalisesta sote- ja perhekeskuksesta tulee ensisijainen asiakkaan kanava hyvinvointialueelle. Digitaalinen sote- ja perhekeskus tukee ammattilaisia, jotka työskentelevät alueella kuten kotisairaalassa, kotihoidossa tai ympärivuorokautisen hoivan yksiköissä.
 - Uusien palvelukanavien kouluttaminen asiakkaille
 - Hoitoonpääsy ja hoidon jatkuvuus paranevat
 - Potilaiden tarvitsemat leikkaustoimenpiteet pystytään tuottamaan laadukkaasti, tehokkaasti ja oikea-aikaisesti
 - Lastensuojelun sijaishuollon toimintavarmuuden lisääminen sekä kustannusten hallinta. Palvelutarpeen mukainen palvelutuotanto.
 - Lastensuojelun arviointi- ja vastaanottoyksikön perustaminen
 - Selvitetään Kauhajoelle uuden (n.25 paikkainen) kehitysvammaisten asumispalveluyksikön rakentamista. Hankkeen toteutuessa säästöt 246.000 €/vuosi

- Selvitetään Kurikkaan uuden (n. 30 paikkainen) kehitysvammaisten asumispalveluyksikön rakentamista. Hankkeen toteutuessa säästöt 246.000 €/vuosi
 - Selvitetään Alajärvelle uuden (n. 25 paikkainen) kehitysvammaisten asumispalveluyksikön rakentamista. Hankkeen toteutuessa säästöt 387.000 €/vuosi
 - Matintuvan ja Päivärinteen toiminnan yhdistäminen
 - Ostopalvelutoiminnan muutokset / Kuussoten alue Huom! Sopimus Kuusiolinnan kanssa vaikuttaa mahdollisuuteen reagoida nopeasti
 - Kaksineuvoisen alue (Kauhava, Evijärvi) tarve saada xxx yhteisöllisen asumisen yksikköpaikkaa
 - Tukipalvelut tuotetaan oikea-aikaisesti, laadukkaasti kustannustehokkaasti. Kustannusten ennustettavuus.
 - Titania optimointi ja keskitetty työvuorosuunnittelu
 - Eri ammattiryhmien työnjako on tarkoituksenmukainen
 - Hoivayksiköiden tasapuolinen resursointi hyvinvointialueen sisällä hoitoisuus huomioiden
- **Toteutumisen todennäköisyys: varma 100 %**
 - Kotisairaalan vahvistaminen
 - Perhetyön ja perhekuntoutuksen vahvistaminen
 - Omaishoito ja perhehoito koetaan houkuttelevana ja mahdollisena vaihtoehtona
 - Ostopalvelutoiminnan muutokset / Järvi-Pohjanmaa
 - Nurmon vanhustenkotiyhdistykseltä nyt jo HVA:n vuokraama Hyllykalliokoti – yhteisölliseksi asumiseksi muuttaminen, nyt senioriasumiskohde
 - Kuussoten alueelle (Alavus, Ähtäri) tarve saada xxx yhteisöllisen asumisen yksikköpaikkaa
 - Asiakkailta perittävien asumispalveluiden vuokrataso on yhdenmukainen ja tasapuolinen koko alueella
 - Maksujen korottaminen, palvelujen ottaminen maksulliseksi (mm. sairaalan alueen pysäköintimaksut)
 - Muutosjohtamiskoulutus

4 Lainat ja lainanottovaltuus

Valtiovarainministeriön päätöksen 1.6.2023 mukaan vain Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle on myönnetty lainanottovaltuutta vuodelle 2024.

Lainanottovaltuuden muuttamiseksi ministeriö käynnisti Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen pyynnöstä neuvottelut lainanottovaltuuden muuttamiseksi vuodelle 2024 elokuussa ja neuvottelut kestivät tammikuulle 2024. Valtioneuvosto päätti 25.1.2024 yleisistunnossaan hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 15 §:n 3 momentin nojalla: Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen lainanottovaltuus vuodelle 2024 on 82 407 000 euroa.

Valtioneuvoston päätös 25.1.2024 sisältää ehtoja lainanottovaltuuden muuttamiselle.

- Muutettuun lainanottovaltuuteen perustuvaa pitkäaikaista lainaa on mahdollista käyttää ainoastaan valmisteluryhmässä esitettyihin investointeihin ja investointeja vastaaviin sopimuksiin, jotka ovat hyvinvointialueesta annetussa laissa tarkoitettulla tavalla välttämättömiä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lainsäädännössä edellytettyjen palvelujen turvaamiseksi.
- Hyvinvointialueen tulee varmistaa ennen investointien ja investointeja vastaavien sopimusten toteuttamista niiden laissa edellytetty välttämättömyys sekä se, että investointitarvetta ei voida kattaa muulla tavoin kuten pitkäaikaisen lainan sijaan rahavaroilla, avustuksilla, hankerahoituksella tai muulla rahoituksella.
- Hyvinvointialue laatii ja toimittaa valtiovarainministeriölle 15.3.2024 mennessä päivitetyn uudistus-, tuottavuus- ja vaikuttavuusohjelman, joka varmistaa hyvinvointialueen lainanhoitokyvyn pitkällä aikavälillä ja turvaa lakisääteiset palvelut. Ohjelma sisältää palvelujen taloudellisuutta ja tuottavuutta parantavat toimenpiteet ja niiden mitattavissa olevat taloudelliset vaikutukset sekä kokonaistaloutta kuvaavat laskelmat, kuten tuloslaskelma- ja rahoituslaskelmaennusteet, talouden tunnusluvut sekä niiden tavoitearvot.
- Valtiovarainministeriö voi hylätä ohjelman tai edellyttää ohjelman täydentämistä, jos on todennäköistä, että toimenpiteet eivät ole riittäviä lainanhoitokyvyn varmistamiseksi. Ilmoitus ohjelman hylkäämisestä tai tarpeesta täydentää ohjelmaa tulee antaa hyvinvointialueelle 5.4.2024 mennessä. Hyvinvointialue voi täydentää ohjelmaa valtiovarainministeriön

käsittelyn perusteella. Hyvinvointialue raportoi ohjelman toteutumisesta puolivuositain valtiovarainministeriölle

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue päivitti 9.10.2023 hyväksytyä UTV-ohjelmaa. Päivitetty UTV-ohjelma oli aluehallituksen käsittelyssä 4.3.2024 ja aluevaltuuston käsittelyssä 11.3.2024. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue sai 5.4.2024 tiedon, että lainanottovaltuuden ehdot vuoden 2024 osalta ovat täyttyneet.

Lainanottovaltuuden muutokset vuodelle 2024, valtioneuvoston päätökset

- 15.2.2024 Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle lainanottovaltuutta 34 600 000 euroa
- 25.1.2024 Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle 82 407 000 euroa
- 21.12.2023 Lapin hyvinvointialueelle 77 042 000 euroa ja Keski-Suomen hyvinvointialueelle 46 097 000 euroa
- 2.11.2023 Pirkanmaan hyvinvointialueelle 900 000 000 euroa.
- 19.10.2023 Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle 24 500 000 euroa, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle 287 400 000 euroa, Pohjois-Savon hyvinvointialueelle 126 300 000 euroa, Päijät-Hämeen hyvinvointialueelle 145 500 000 euroa, Satakunnan hyvinvointialueelle 41 100 000 euroa, Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle 179 300 000 euroa.

Lainanottovaltuus vuodelle 2025

Valtiovarainministeriö teki 6.6.2024 päätöksen, ettei yksikään hyvinvointialue saa uutta lainanottovaltuutta vuodelle 2025, koska hyvinvointialueiden vuoden 2024 talousarvioiden vuosikatteet ovat heikkoja ja nykyinen lainakanta on suuri.

Vuoden 2025 lainanottovaltuus koskee vain uusia, käynnistyviä hankkeita varten nostettavia lainoja. Hyvinvointialueet voivat toteuttaa aiempina vuosina käynnistyneet investointihankkeet ja nostaa niiden rahoittamiseksi tarvittavat lainat aiempien lainanottovaltuuksien mukaisesti. Vuoden 2023 ja 2024 lainanottovaltuuksiin perustuen hyvinvointialueet voivat nostaa pitkäaikaista lainaa tai tehdä investointeja vastaavia sopimuksia vuonna 2025 tai myöhemmin 3,9 miljardilla eurolla.

Valtioneuvosto päättää vuosittain kunkin hyvinvointialueen valtuudesta pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Hyvinvointialue saa ottaa päätöksen mukaisen määrän lainaa, jolla rahoitetaan investointisuunnitelman hankkeita. Päätös koskee hyvinvointialueiden lisäksi HUS-yhtymää.

Lainanottovaltuuksista säädetään hyvinvointialueesta annetussa laissa, ja valtuudet lasketaan hyvinvointialueiden taloustietoihin perustuen. Lainanottovaltuus perustuu

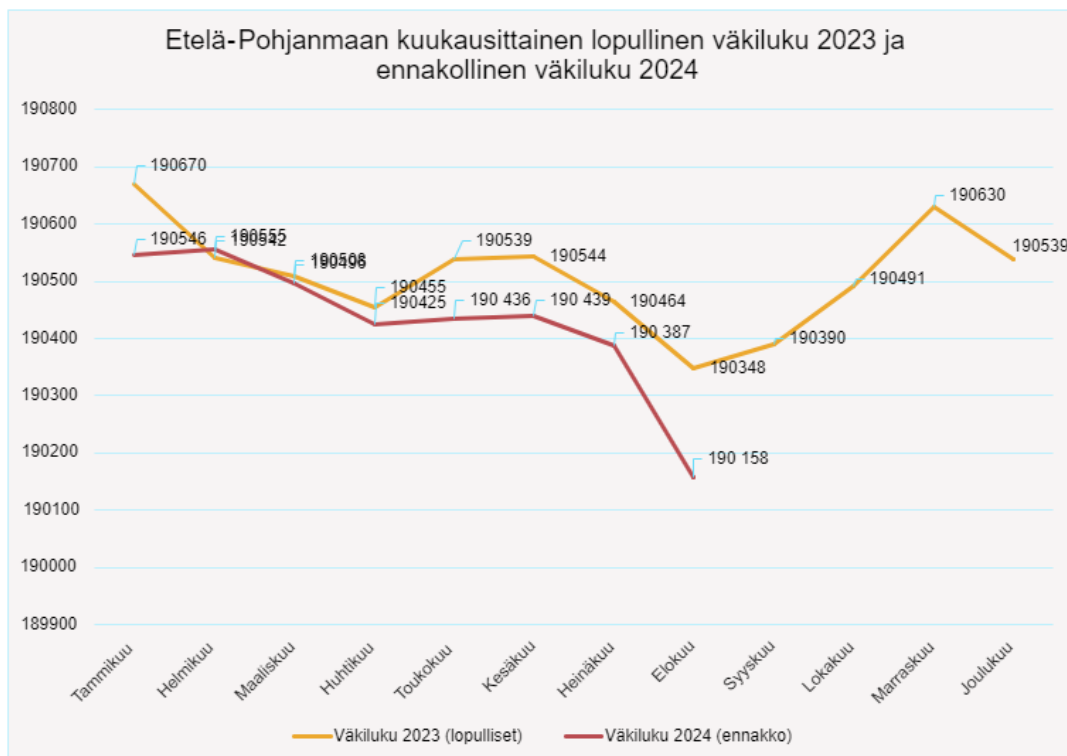
hyvinvointialueen lainanhoitokykyyn, ja se lasketaan lainojen enimmäismäärän ja vuoden alun ennakoitun lainamäärän erotuksena.

Valtioneuvosto voi muuttaa lainanottovaltuutta, jos hyvinvointialueen investointi on välttämätön palveluiden turvaamisen kannalta. Aloitteen lainanottovaltuuden muuttamisesta voi tehdä hyvinvointialue itse tai jokin hyvinvointialueita ohjaavista ministeriöistä. Vuoden 2024 lainanottovaltuutta on muutettu 12 hyvinvointialueelle.

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue on lähestynyt valtiovarainministeriö lainanottovaltuusneuvotteluiden avaamisesta. Ministeriö pyysi hyvinvointialuetta nimeämään edustajat neuvotteluryhmään 15.8. mennessä ja neuvottelut käynnistyivät 30.8.2024. Tätä kirjoitettaessa lainanottovaltuusneuvotteluprosessi on vielä kesken.

5 Maakunnallinen näkökulma

Osavuositarkastuksessa luodaan näkymä myös maakunnalliseen tilanteeseen niin väestökehityksen kuin työllisyydenkin näkökulmista. Väestömäärän väheneminen vaikuttaa suoraan hyvinvointialueen rahoitukseen, vuoden 2024 hyvinvointialueen rahoituslaskelma on päivitetty 27.6.2024. Vuodelle 2024 arvioidun rahoituksen perusteella asukaskohtainen rahoituksen määrä on 4767 euroa.

Kuva 6. Etelä-Pohjanmaan kuukausittainen ennakkollinen väkiluku 2023 ja ennakkollinen väkiluku 2024

Etelä-Pohjanmaan ennakkollinen väkiluku ja väestönmuutos 2023-2024

Kuukausi	Väkiluku 2023 (lopulliset)	Väestönmuutos (lopulliset)	Väkiluku 2024 (ennakko)	Väestönmuutos 2024 (ennakko)
Tammikuu	190670	-104	190546	7
Helmikuu	190542	-128	190555	9
Maaliskuu	190508	-34	190496	-59
Huhtikuu	190455	-53	190425	-71
Toukokuu	190539	84	190436	11
Kesäkuu	190544	5	190439	3
Heinäkuu	190464	-80	190387	-52
Elokuu	190348	-116	190158	-229
Syyskuu	190390	42		
Lokakuu	190491	101		
Marraskuu	190630	139		
Joulukuu	190539	-91		

Lähde: Väestön ennakkotilasto, Tilastokeskus. Haettu 27.9.2024.

Kuva 7. Etelä-Pohjanmaan ennakkollinen väkiluku ja väestönmuutos 2023–2024

Lähde: Etelä-Pohjanmaan Liitto [Tilannekuva ja tilastot - Tilastoja ja ennakointia Etelä-Pohjanmaalta - Etelä-Pohjanmaan liitto \(epliitto.fi\)](#)

Kunta	Työttömät työnhakijat		Muutos		Työttömistä työnhakijoista lomautetut		Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta		Avoimet työpaikat		Muutos	
	Syys 2024	Elo 2024	Syys 2023	Syys 2024 Syys 2023	%	%	Syys 2024	Elo 2024	Syys 2023	Syys 2024 Syys 2023	%	
Alajärvi	201	200	207	-6	-3	19	5,5	34	42	36	-2	-6
Alavus	372	374	272	100	37	67	8,2	25	60	57	-32	-56
Evijärvi	35	36	26	9	35	0	3,5	5	9	14	-9	-64
Ilmajoki	331	335	272	59	22	44	5,7	26	50	46	-20	-43
Isojoki	46	43	38	8	21	5	5,8	8	6	10	-2	-20
Isokyrö	122	123	113	9	8	18	6,4	26	27	17	9	53
Karjajoki	39	34	35	4	11	...	7,8
Kauhajoki	444	461	371	73	20	61	8,0	45	83	86	-41	-48
Kauhava	411	393	366	45	12	70	6,4	58	110	99	-41	-41
Kuortane	71	64	49	22	45	14	4,9	25	29	44	-19	-43
Kurikka	576	549	468	108	23	66	6,8	56	81	130	-74	-57
Lappajärvi	59	53	53	6	11	...	5,6	8	7	13	-5	-38
Lapua	360	359	365	-5	-1	55	5,7	41	100	70	-29	-41
Seinäjoki	2 561	2 584	2 156	405	19	212	7,9	309	353	989	-680	-69
Soini	41	42	40	1	3	9	5,4
Teuva	169	164	151	18	12	27	8,7	14	14	18	-4	-22
Vimpeli	65	60	79	-14	-18	6	5,7	11
Ähtäri	208	213	225	-17	-8	62	9,7	17	50	19	-2	-11
Etelä-Pohjanmaa	6 111	6 087	5 286	825	16	742	7,1	705	1 028	1 667	-962	-58

Kuva 8. Työttömät työnhakijat kunnittain

Lähde: Etelä-Pohjanmaan työllisyyskatsaus syyskuu 2024

6 Henkilöstöön liittyvä raportointi

Henkilöstöasioihin liittyvä raportointi on tämän asiakirjan liitteessä 2 EPHVA HR-raportointi Q3.

7 Tytäryhtiöiden raportointi

Tytäryhtiöt ovat raportoineet ensimmäisen kvartaalin toteumistaan sekä kirjallisesti toteumiin vaikuttavista tekijöistä, tulevaisuudennäkymistä ja mahdollisista riskeistä. Raportointi on tämän asiakirjan liite 3 EPHVA tytäryhtiöt Q3.